Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 144 ◆ Субота, 27 липня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

— Фотонарис —

КАЙНАРСЬКІ ОСТРОВИ

Ніби через туман пробивається дитяча згадка. Стою за Сотниківкою, звідки відразу простягається степ і котиться ген-ген у далечінь, вдивляюся в обрій, у тремтливі зайчики, що пробігають десь біля небосхилу, а бабуся Тетяна відкриває мені далекий на ті мірки світ.

— Он там, бачиш, сину, ледь пробиваються деревця — то хутір Воронівщина, за ним Двірківщина, а там Замривода, Кайнари...

Фото Миколи **КОЗЛОВСЬКОГО.**

(Продовження на 6-й стор.).

КАБІНЕТ міністрів республіки своєю постановою від 24 липня 1991 року визначив порядок вивозу товарів народного споживання за межі Української РСР. Повний текст постанови читайте в наступному номері газети.

ВЧОРА в залі засідань Президії Верховної Ради Української РСР перший заступник Голови Верховної Ради УРСР І. Плющ урочисто вручив Почесну Грамоту Президії Верховної Ради УРСР Генеральному консулу Республіки Болгарія в місті Києві Івану Янкову Ружеву, якою його було нагороджено Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 25 липня 1991 року за заслуги в справі зміцнення дружби і співробітництва між болгарським та українським народами та у зв'язку із закінченням строку повноважень Генерального консула і від'їздом на батьківщину.

В МАРІЇНСЬКОМУ палаці Прем'єр-міністр УРСР В. Фокін і глава уряду Греції К. Міцотакіс підписали 25 липня спільне комюніке про завершення офіційного візиту Прем'єр-міністра Грецької Республіки на Україну, яке буде опубліковане в наступному номері газети.

Вранці 26 липня Прем'єр-міністр Грецької Республіки вилетів в Анапу.

ГОЛОС України

Засновник —
Верховна Рада
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня —
446-92-11

Відповідальний
секретар —
446-72-63

Завідуючий корсіткою
441-84-42, 224-72-54
(телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський —
441-84-52,
441-85-64,
листів — 441-82-05,
441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний —
446-91-20,
охорони здоров'я —
441-88-06,
соціальних питань —
441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний —
446-61-13,
441-86-20,
історії України —
441-88-62,
військових питань —
441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія —
441-84-00.

Рукописи
не рецензуються
і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік
19 крб. 80 коп.

Газета виходить
5 разів на тиждень,
у вівторок на 8 сторінках,
у середу, четвер,
п'ятницю та суботу
на 16 сторінках.

**Інтерв'ю
Голови Верховної Ради УРСР
Леоніда КРАВЧУКА**

«Я МАЮ СЛУХАТИ ТІЛЬКИ ВЕРХОВНУ РАДУ І СВІЙ НАРОД»

У середині червня цього року Михайло Горбачов направив на розгляд парламентів радянських республік проект нового Союзного договору з проханням розглянути його до кінця місяця.

Такі республіки, як Казахстан, Білорусія, Киргизстан, Таджикистан, майже відразу схвалили основні положення проекту Союзного договору і дали згоду підписати цей документ. Усі з нетерпінням чекали: а що скаже Росія? І ось, нарешті, стало відомо, що й вона має приєднатися до цих республік, оскільки Президент Російської Федерації Борис Єльцин заявив, що новий Союзний договір вкрай необхідно підписати.

А український парламент після гарячих дводенних дискусій все ж таки вирішив відкласти обговорення новоогарьовського варіанту Союзного договору на два з половиною місяці. Таке рішення було несподіваним і для центру, і для братніх республік. А на Заході воно навіть викликало сенсацію. Світ почав дивитися на Україну зовсім іншими очима. В радянських і зарубіжних засобах масової інформації політичні оглядачі висловлюють думку, що тепер від голосу України залежить доля Союзного договору, а відтак і доля самого Союзу.

Чи відповідає це дійсності? Чи можна тлумачити рішення українських парламентаріїв як дії, спрямовані на розвал Союзу? Якого ж Союзу хоче Україна? Ось на ці та інші запитання, які хвилюють сьогодні людей, я попросив відповісти Голову Верховної Ради України Леоніда Кравчука.

— По-перше, чи бути в Союзі, чи поза Союзом? Нині відповідь може бути одна — виходячи з результатів референдуму й опитування, Україна виявила бажання бути в Союзі суверенних держав. Усі інші розмови навколо цього не мають під собою реального грунту... Це вже погляди окремих осіб, окремих політичних сил, окремих лідерів. Вони можуть бути і мають право на існування. Але концептуально є одна відповідь — 26 мільйонів виборців (80 відсотків) 17 березня проголосували за те, щоб Україна була в Союзі суверенних держав на основі Декларації. І 70 відсотків проголосували за те, щоб вона була в Союзі як оновленій федерації.

— Я не думаю, що люди, віддаючи свої голоси, на виборчих дільницях розмірковували про федерацію чи конфедерацію. Їм важливо було визначитися в принципі?

— Голосували за те, щоб бути в Союзі, тому що вони бачать у цьому більше можливостей вийти з скрутного становища. Я сам так голосував і знаю багато думок щодо цього. Решта — це вже нашарування. Сьогодні, повторюю, на основі результатів голосування можна стверджувати — бути в Союзі. Інакше в широкому політичному загалі для України питання ставитись не може. Але ж не треба змішувати Союз із документом про нього. А дехто хоче підмінити поняття. Кажуть, що люди голосували за Союзний договір. Вони за договір не голосували. Вони голосували за Союз. Новий Союз хочуть бачити таким, де б кожний був рівноправним господарем своєї долі, своєї культури, свого життя. Ось за що вони голосували. І тепер треба створити такий документ, який відповідав би тому їхньому бажанню.

— Отже, сьогодні питання стоїть не про Союз, а про відповідність проекту саме такому бажанню людей?

— Оце і є принципове питання. І коли обговорювали його на Верховній Раді — виступило 35 народних депутатів, — то ми виявили, що він у багатьох пунктах не відповідає назві. Назва «Договір про Союз суверенних держав», а зміст її не відповідає. Перше. Друге, ми виявили, що він не відповідає Декларації про державний суверенітет по багатьох позиціях. І для нас може тоді постати питання: що ж скасовувати — Декларацію чи змінювати проект відповідно до неї? І третє, чи відповідає він корінним інтересам народу України? Чи бачать вони в Союзі краще життя, більше духовності, більше демократії, більше щастя, більше авторитету, можливість ширшого виходу на світову арену і можливість з'явитися на ній як великий народ з великою культурою великої нації?

— Але ж і тут документ страждає невідповідністю...

—І знову ж таки ми не відкидаємо документ, як це хтось хоче нав'язати, в тому числі засоби масової інформації — центральні, про що ви говорили. Ми хочемо привести у відповідність з ним текст. Для цього нам потрібен час. І ми визначили його — два з половиною місяці. Не більше і не менше. Для того, щоб усе це зіставити, проаналізувати. Дали доручення комісіям. Кабінетові міністрів, вченим, щоб вони все це зіставили і сказали: отут треба так, тут — так... І лише тоді відповісти нашому народові. І народ із задоволенням піде у той Союз. Із за-до-во-лен-ням — не силою! І тоді він підтримає і документ, і владу. Нині ж народ владі не довіряє. В цьому основна причина конфронтації. Так ми поставили питання на Верховній Раді. І це наше право. І не тільки право — обов'язок. Ми хочемо, щоб народ знав про нашу роботу. А розмови про те, що Україна хоче розвалити, розколоти Союз, що вона є ініціатором розрухи, що може настати,— це інсинуації, які не мають під собою ніяких реальних фактів.

— Я б сказав — вони ще й надзвичайно небезпечні. Вони можуть призвести до спалаху національної ворожнечі.

— Так. Якщо, скажімо, в Азербайджані стане гірше, то знайте, що це вина України. Це дуже небезпечна політика. Це можуть робити не політики, а політикани або ж люди, які ніколи не розумілися на політиці. Вони хочуть посварити, хочуть кинути на Україну тінь непокори... А вона і є непокірною. І ми цим пишаємося. Тут немає нічого особливого. Вона хоче мати свою позицію, хоче захищати свій народ, служити народові. Вона хоче стати кращою, ніж сьогодні, і життям, і наукою, і культурою. Ну, скажіть, що ж тут поганого? Україна має робити тільки те, що вважає за потрібне. І вона керується тільки одним — корінними інтересами власного народу, а не тим, що комусь десь хочеться.

— Леоніде Макаровичу, уявіть собі таку ситуацію: вісім республік підписують Союзний договір і об'єднуються в Союз. Україна, через два з половиною місяці, таки вирішує вступити до Союзу... але вже тоді ми просто змушені будемо прийняти умови центру. Можуть сказати, а чого ж ви зволікали з прийняттям рішення? Де ви раніше були?

— Я вважаю, що два з половиною місяці є не зволіканням, а реальним строком для того, щоб проаналізувати. Якщо республіка йде в Союз, то мають задовольняти її бажання. Звичайно, якщо врахувати, що ми єдина сім'я, то в сім'ї хтось має поступитися для загального блага, але ж не з принципових питань... Ми хочемо, щоб нас послухали і щоб наші умови були пріоритетними, а не так: коли, мовляв, не хочете, то й ми вас не хочемо.

— А якщо, скажімо, за два з половиною місяці в країні настільки зміниться ситуація — і політична, і економічна, що наш парламент прийме рішення не підписувати цей договір? Ви не виключаєте такого розвитку подій?

— Ну, я в цьому не бачу трагедії для Союзу. По-перше. По-друге, в самому договорі записано, що Союз відкритий для вступу до нього демократичних держав, республік. Відкритий. Не думаю, що це обов'язково має статися в один день. І не думаю, що це треба перетворювати у свято. Я переконаний, що, навпаки, це велика буденна робота з думками про майбутнє. От уявіть собі таку ситуацію. Уже багато, за час перебудови, ми народові пообіцяли. І постійно щось пропонуємо. Кажемо: ще оце зробимо і життя почне йти вперед, багатство буде у нас. А його немає й немає. І народ зневірився в усіх цих обіцянках. Сьогодні ми внесли в його психологію одну, може вже останню, думку що от підпишемо Союзний договір і все запрацює: і постачання поліпшиться, і колективи відразу зрозуміють, що потрібно працювати краще. Всі, як то кажуть, того дня стануть за верстати, за плуги і все піде як по маслу, а через деякий час, дивись, і багатство поллється — бери тільки. Нині я переконаний — не така наша психологія. А той, хто не хоче підписувати договір, вважається силою, яка не має можливості жити в багатстві і злагоді. Ви розумієте, яке формулювання втлумачується в голови людям?! Тепер уявіть інше: підписали в липні чи в серпні... Ви знаєте, можете як завгодно думати про політиків та про їхні наміри (а політики не завжди кажуть те, що думають,— це також правда), але я вам скажу,— я переконаний, що краще не стане ні у вересні, ні в жовтні, ні в грудні, ні в січні, ні в лютому... Усе буде ще драматичнішим. Що тоді скаже народ? Скаже — знову обдурили. І обдурили дуже серйозно. І вже більше, мені здається, у нас, політиків, пропозицій для врятування ситуацій, у тому числі й Союзу, може, вже й не буде. В усякому разі я не бачу.

— Сьогодні, мабуть, якраз настав той найвідповідальніший момент, коли треба діяти за народною мудрістю: «Сім раз відміряй, а раз відріж»?

— Так. І тому, на мою думку, позиція Верховної Ради України в цьому плані є реалістичною, виваженою, науково обгрунтованою. Ми хочемо людям сказати правду: договір має бути тільки такий, ви в нього повірте, легше не буде, але він укладається для того, щоб через півроку-рік все ж таки вийти на дорогу. А таке пропагандистське шоу навколо розігрувати, звинувачуючи в націоналізмі, ні до чого.

— Слідом за деякими центральними засобами масової інформації і французька газета «Монд» назвала вас «поміркованим націоналістом».

— Ну, по-перше, треба розібратися, що то є націоналіст? Якщо людина захищає інтереси власного народу... і його інтереси ставить на перше місце, а все інше — на друге, то вона не є націоналістом. Ми весь час жили за перекрученою формулою: спочатку все — усім, а те, що лишилося,— собі. Такий політик не може працювати в демократичній державі більше місяця, тому що народ скаже: на біса нам такий керівник, який служить не нашому народові, не народові, який обрав його, а комусь іншому? То нехай він іде туди і там служить. Тому ми захищаємо інтереси народу України — всіх людей, які живуть на нашій землі, і нікого не хочемо скривдити — нікого, чи то він за національністю українець, чи то росіянин, єврей, поляк, чи хто.

— Ви можете назвати конкретні приклади такого захисту інтересів народу України, реалізації названого вами принципу: спочатку — собі, а потім — сусідам?

— Ми зробимо все, аби забезпечити врожай, заготовити ту кількість, яка нам потрібна, і для цього вживатимемо різних заходів. Не тільки матеріальне стимулювання, а й закриємо кордони, тому що тепер уже з'являються брокери, які на кордоні закуповують хліб... А ми не можемо допустити, щоб той хліб було вивезено за межі України. Спочатку заготовимо 17 або 18 мільйонів тонн, решту, будь ласка, хто хоче, нехай продає, але своє ми маємо взяти... Ми не допустимо, щоб Україна залишилась без хліба. Ми і міліцію підключимо, і прокуратуру... і нехай ніхто не сподівається, що легко зможе вивезти з України те, що нам потрібне буде завтра.

— Леоніде Макаровичу, чи не можна розцінювати зустріч Горбачова з Колем на київській землі як ще одну спробу домогтися якихось поступок з боку України щодо окремих принципових позицій проекту Союзного договору? Чи був тиск на вас?

— Ні, не було. Була спроба пояснити нам, керівникам республіки, що ми трохи затягуємо і що це може стати причиною різних колізій навколо цього і таке інше. А щоб нам сказали, давайте, мовляв, негайно збирайтеся, підписуйте... ну, цього не було і, вважаю, бути не може, оскільки я завжди

(Закінчення на 3-й стор.)

«Я МАЮ СЛУХАТИ ТІЛЬКИ ВЕРХОВНУ РАДУ І СВІЙ НАРОД»

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

кажу, що маю слухати тільки свою Верховну Раду і свій народ. Ось дві сили, яких я маю слухати. Інших я теж слухаю, але їхні думки, пропозиції не є для мене обов'язковими для виконання.

— Тут важливо, щоб це розуміла і протилежна сторона.

— Мені здалося, що Михайло Сергійович це зрозумів, коли я йому розповів про ситуацію, яка була у нашій Верховній Раді. Тоді за постанову Президії проголосувало 345 народних депутатів. Це конституційна більшість. А інакше й не могло бути. Ми маємо солідно предстати перед народом, перед світом... Я не можу підтримати тих, хто вже двічі схвалив договір, а перший раз навіть не бачив його на власні очі. Це ж несолідна позиція. І, по-друге, я думаю, що зустріч відбулася на Україні не для того, щоб використати її для тиску. Тут були інші цілі. Київ якраз посередині між Москвою і Бонном, і розмова велася навколо великих політичних проблем Європи, в тому числі і Радянського Союзу. Ми брали в ній участь і зустрічалися з Колем для того, щоб з'ясувати позицію України. Він із розумінням поставився до нашої позиції. Ми ж наполягаємо на створенні нового Союзу, нової спільності, яка враховує нашу специфіку і той процес, який відбувається сьогодні в республіках, а він іде по лінії суверенітету, і зупинити його неможливо. Зупинити рух до суверенітету — означає зупинити життя, це означає остаточно сказати, що ми сходимо з тієї дороги, яку обрали і знову повертаємося до централізації, до тоталітаризму, до того, від чого ми вже відійшли. Це треба знати.

— І цю позицію ви будете відстоювати до кінця?

— Звичайно. Я думаю, що цю позицію буде відстоювати і Верховна Рада.

— Мабуть, якісь ключові положення договору, які ви відстоюєте, і є основою саме конфедеративного союзного утворення? Які з цих положень можна було б назвати?

— Ну, скажімо, одноканальну систему податку, національну власність, те, що Україна лише делегує якусь частину центру для виконання певних повноважень. І делегує, а не передає. Названі позиції чітко засвідчують, що це не федерація, а конфедерація. І тоді виникає питання, чи можна підписати такий договір, не змінюючи формулювання про оновлену федерацію? Я вважаю, що це підписання стане неможливим... для центру.

— У проекті Союзного договору передбачено три рівні компетенції: федеративна, республіканська, спільна. Яке ваше ставлення до них?

— Я стою на тій позиції, що мають бути тільки союзні повноваження і республіканські. Спільних не може бути. Тому що спільні не мають під собою правової основи. Союзні повноваження будуть здійснюватися за законами Союзу, республіканські — за законами республіки. А на яких засадах, за якими нормативними документами здійснюватимуться спільні повноваження? Їх сьогодні немає. І не буде. Тому що не буде спільних законів. І постанов спільних не буде. Отже, спільні записуються свідомо, для того, щоб потім було безладдя і знову війна законів. Коли немає нормативного акта, тоді діють суб'єктивні фактори. Тому я проти цього. Раз. Я за те, щоб був один канал податку, щоб усе, що є на землі республіки, збиралося в її скарбницю, а республіка сплачуватиме відповідно до делегованих повноважень ту частину, яку вона вважає за потрібне. Скажімо, на утримання стратегічних військ, правоохоронних органів. Боротьба із злочинністю — це вже інтернаціональна справа, тут не треба замикатися, тут потрібен досвід усіх країн, необхідно вступати до Інтерполу, щоб разом працювати і боротися проти мафії, наркобізнесу. Далі великі космічні програми. Тут об'єднуються нині не тільки національні сили, а й міжнаціональні... Можна назвати і атомну енергетику. Я недавно був у Харкові, там в Інституті фізики розроблено цікавий проект, який виводить атомну енергетику на зовсім інший шлях розвитку. І до цього треба залучити колосальні сили. Одна республіка не справиться. Тобто є багато таких проблем, які можна вирішити тільки спільно. І ми повинні ці спільності мати і віддавати відповідну долю доходу, щоб вони були в змозі працювати. Інакше немає сенсу в тому, щоб вони існували формально.

— Леоніде Макаровичу, ви знаєте, дуже приємно було бачити, як вас зустрічали в Угорщині, в Баварії. Як главу суверенної, незалежної держави. Раніше такого не було. А от чи зможемо ми залишитися перед світом дійсно суверенною державою, увійшовши до складу Союзу?

— Зможемо, якщо це буде Союз суверенних держав не тільки за назвою, а й за змістом. Тоді в договорі буде визначено, які компетенції — і політичні, і економічні, і в сфері культури, і в міжнародній — має держава, що входить у Союз. Сьогодні там є така теза: держави, які утворюють Союз, вступають у безпосередні дипломатичні, консульські й інші відносини із зарубіжними країнами. На основі того запису та механізму його здійснення кожна республіка має стати суб'єктом міжнародного права. І це потрібно записати. Якщо це буде в договорі, тоді всі питання знімаються. Тоді починають діяти закони міжнародного характеру. Україна є членом ООН. Ми маємо наповнити і цю структуру відповідним змістом, щоб вона була рівноправним членом ООН, а не частиною Союзу... А сьогодні склалося так, що мають справу тільки з одним суб'єктом — Союзом РСР. А при новому договорі цього не може бути. Ми маємо точно записати в ньому це формулювання, і тоді все стане на свої місця.

— Мені лишається побажати вам, Леоніде Макаровичу, а у вашій особі і всьому українському парламенту сили і мужності, щоб зберегти ті позиції, на яких ви стоїте. Щоб врешті-решт здійснилася споконвічна мрія українського народу — бути вільним і незалежним, жити в радості і достатку.

Володимир КАРТАШОВ,
член Спілки журналістів СРСР.

Голові Верховної Ради Української РСР Л. Кравчуку

Вельмишановний Леоніде Макаровичу!

Ми ознайомилися з виступом народного депутата Сергія Головатого, який на сесії Верховної Ради Української РСР 8 червня ц. р. образив нашу Українську Православну Церкву, назвавши її «придворною комуністичною церквою».

У зв'язку з цим дозвольте нам звернутися до Верховної Ради УРСР з наступною заявою.

Шановні депутати Верховної Ради!

Від імені єпископату, духовенства та 35-мільйонної пастви українського народу ми протестуємо проти заяви депутата Сергія Головатого, який образив Українську Православну Церкву, і вимагаємо його публічного вибачення перед віруючими нашої церкви.

Українська Православна Церква — найчисленніша Церква нашої республіки. Вона становить дві третини всього населення України. Тому образа, завдана їй, є образою більшості українського народу.

Наша Церква не «придворна» і не «комуністична». Це та Церква, яка перенесла всі тяготи 20—30-х років. Репресії того часу торкнулися усіх церков нашої країни, але за кількістю тих, хто постраждав від гонінь за віру, з нашою Церквою не може зрівнятися жодне релігійне об'єднання Радянського Союзу. Ми маємо десятки тисяч єпископів, священиків, ченців, черниць та мирян — мучеників за віру Христову.

Це та Церква, яка зберігала духовні і моральні цінності протягом 70-літнього періоду небувалого руйнування віри.

Це та Церква, яка в роки Великої Вітчизняної війни разом з народом захищала незалежність нашої Вітчизни, зокрема України. І ще не відомо, чи були б ми вільними і чи виступали б депутати з цієї трибуни, якби наш народ під благословенням Церкви не переміг у тій страшній війні. Наша Церква на противагу іншим церквам, які перейшли на бік німецького фашизму, не стала в позу ображеної Радянською владою, а разом з усім народом стала на захист Вітчизни. Єпископи нашої Церкви не залишали своєї пастви і не втікали за океан, рятуючи своє життя, а навпаки, ділили всі труднощі і скорботи віруючих.

Це та Церква, у якої зруйнували майже всі храми, і в цих умовах вона, незважаючи ні на що, зберігала віру народу в краще.

Це саме та Церква, яка в роки «холодної війни» відстоювала мир та встановлювала добрі відносини з християнськими церквами на всіх континентах і робила внески для збереження миру — сотні мільйонів карбованців з пожертвувань своїх віруючих.

Ви, шановний депутате Сергію Головатий, у роки атеїзму не захищали Церкву від різноманітних нападок, а ми були єдиними, хто у нестерпно важких умовах проповідував вчення Христа, укріплював віру і зберігав духовність. У тих умовах наша Церква здійснювала десятки мільйонів хрещень, очищала людську совість, ховала мертвих, втішала скорботних, розділяла з усім народом його гіркоти і радощі.

Ми не вважаємо ганебним те, що наші віруючі і в роки Великої Вітчизняної війни, і в період відбудови зруйнованого народного господарства, і в голодні роки захищали свою Батьківщину і трудилися разом з комуністами. Для нас не має значення партійність. Добро і людяність — це та основа, на якій ми з усіма будуємо свої відносини. І немає нічого принизливого в тому, що віруючі нашої Церкви разом з комуністами і тими, хто належить до інших партій, трудяться разом на благо народу. Адже «той, хто робить добро, той від Бога» (3 Ін. I, II). У Святому Письмі ще сказано: «У всякому народі той..., хто робить по правді, угодний йому (тобто Богові)» (Діян. 10, 34—35).

Українська Православна Церква виступила за свою незалежність і самостійність раніше прийняття Декларації про суверенітет Української РСР. Наша Церква не втручається у політику, тому що це не її сфера діяльності, але вона як частина свого народу підтримує суверенітет України у складі Союзу на нових принципах.

Очевидно, депутатові Сергію Головатому не до душі, що керівництво суверенної України в особах Л. М. Кравчука, В. П. Фокіна було присутнє на закладинах відновлюваного Успенського собору. Цій події треба радіти, а не обурюватися, бо Церква і держава хочуть будувати Успенський собор як символ відродження духовності і культури українського народу. Багатомільйонна паства Української Православної Церкви дякує Голові Верховної Ради УРСР Леоніду Макаровичу Кравчуку та Прем'єр-міністру України Вітольду Павловичу Фокіну за добру справу і благословляє їхній намір зробити все можливе для відбудови Успенського собору.

Що стосується С. І. Гуренка, то депутату Сергію Головатому слід було б не бити у дзвони, не подивившись у святці. Станіслав Іванович не був присутній на закладці каменя для відбудови Успенського собору, а якщо б він і був присутній, то в цьому немає нічого поганого, адже Києво-Печерська Лавра є не тільки святинею Церкви, а і культурним центром українського народу.

Даремно народний депутат дорікає шановним Л. М. Кравчуку і В. П. Фокіну у недодержанні «рівності і справедливості» у їх ставленні до конфесій. Немає необхідності УПЦ захищати керівництво України, — воно саме зможе достойно захистити себе. Усім відомо, що патріарх Мстислав Скрипник і кардинал Мирослав Любачівський були прийняті керівництвом України, хоча, якщо бути справедливим до кінця, то, може, і не варто було б виявляти знаків державної уваги до того, хто допомагав гітлерівцям поневолювати Україну. Отже, Леонід Макарович виявив повагу до віруючих Української автокефальної церкви. І тому він не заслужив докору у недодержанні справедливості у ставленні до всіх конфесій.

Наш обов'язок змушує нас звернутися до депутатів Верховної Ради УРСР з проханням не робити Церкву зброєю у політичній боротьбі і не перетворювати її у політичну організацію. Церква повинна рятувати людські душі, очищати совість і пробуджувати духовно-моральні сили народу.

З повагою
Митрополит Київський і Всієї України Філарет.

МІСТ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

У четвер у приміщенні кіноконцертного залу готелю «Інтурист» у Києві відбулася спільна прес-конференція Прем'єр-міністра Грецької Республіки Константіноса МІЦОТАКІСА і Прем'єр-міністра УРСР Вітольда ФОКІНА.

У вступній промові український прем'єр висловив щире задоволення зустріччю з паном Міцотакісом на нашій землі, зазначивши, що діалог між Україною та Грецією, який розпочався ще в травні, під час його неофіційного візиту в Афіни, підтверджує той факт, що інтереси двох держав багато в чому співпадають.

І вже сьогодні ми бачимо перші його плоди, головним із яких є парафування Угоди про дружбу, співробітництво, про розвиток економічних зв'язків між Україною та Грецією. Цей безпрецедентний документ свідчить, що Україна як суверенна республіка починає налагоджувати безпосередні зв'язки на міжнародній арені, які охоплюватимуть увесь спектр проблем у галузях економіки, науки, техніки, релігії, культури та інших.

Потім узяв слово Прем'єр-міністр Греції К. Міцотакіс. Він зазначив, що його візит до Радянського Союзу був пов'язаний не тільки з підписанням Договору про дружбу й співробітництво з СРСР, а й із розширенням багатосторонніх зв'язків з Україною. **«Україна — це такий регіон, де крім великої кількості населення є величезні багатства, вона має розвинуту в багатьох галузях промисловість, значний технологічний прогрес. Усе це для нашої країни дуже важливо, тому що відкриваються широкі можливості для співробітництва одне з одним».** Мова йде не тільки про економічне співробітництво, а також про налагодження багатопланових зв'язків у всіх сферах міжнародних відносин з Україною. Пан Міцотакіс

(Продовження на 8-й стор.).

Телеграфним рядком з Черкас

ВІЙНА СКІНЧИЛАСЬ

Рішенням Черкаського міськвиконкому колишнім в'язням фашистських концтаборів, які зазнали репресій, надано право на першочергову медичну допомогу у поліклініках, безплатний проїзд у міському транспорті, 50-процентну плату за квартиру і комунальні послуги, а також право на придбання святкового продовольчого «пайка».

ПЕРШИЙ НА УКРАЇНІ

Будівельно - економічний коледж Держагропрому УРСР розпочне 1 вересня підготовку молодших інженерів і економістів у місті Тальному.

БОГ ТАМ, ДЕ НА НЬОГО ЧЕКАЮТЬ

Три дні на стадіоні імені Ленінського комсомолу понад 15 тисяч черкащан щиро молилися на богослужінні «Христос для всіх». Організатор велелюддя — місцевий християнський центр «Світло спасіння». Проповідники з США, ФРН, Франції та країн Африки під супровід музичної групи «Логос» привносили у свідомість черкаських неофітів слово Ісуса.

«МАЯК» «МАЯКУ» СВІТИТЬ ЗДАЛЕКУ

30 років дружать два господарства з України і Молдови — колгосп «Маяк» села Худоліївка Чигиринського району і однойменне господарство Окницького району Молдови. Нинішнього літа, коли ружницький «Маяк» охопила повінь, черкащани надіслали телеграму співчуття і грошовий переказ. Та невдовзі відвідали друзів, взяли участь у Днях української культури, що відбулися у дружньому районі. Тепер у наддніпрянському селі, у сім'ях проводять канікули діти з Придністров'я. На обжинки чекають дорослих ружничан.

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

ВОДА НЕ ГОРІЛКА — БАГАТО НЕ ВИП'ЄШ

Дожилися!

— Бачите?

А скажіть — ви таке ще де-небудь бачили?

Ото ж.

Називаємо адресу досвіду: столиця України, їхати швидкісним трамваєм до зупинки «Вулиця Героїв Севастополя», отам, біля гастроному, і побачите оці склянки, умілими руками приковані до автоматів.

Хочеш — пий, а хочеш — так милуйся.

Не подумайте, що ми кепкуємо з ініціаторів цієї справи. Навпаки! Нарешті хтось почав дбати про народне добро. Скрізь би отак. А головне — трохи б раніше треба було починати. А то вже нема чого приковувати...

Фото Вячеслава ПУШКАРЬОВА.

До речі

ЛІЗИНГОВІ ПРОЛАЗИ

Щоб у Гідропарку випити пива на розлив, треба мати з собою банку, інакше не наллють. Не біда — там завжди крутяться спеціалісти котрі дадуть вам банку, але з умовою, що ви повернете її — пивом. Економісти називають такі операції лізинговими (це — коли ви розраховуєтеся з фірмою-посередником за якесь устаткування готовою продукцією). Отже, лізингові операції можна запровадити скрізь, де банки та баночки необхідні — у залі, де екстрасенси заряджають воду, на базарі, де торгують акваріумними рибками, у кабінеті уролога, зрештою...

Прогноз

НАШІ ЦИФРИ МОЖУТЬ СПРАВДИТИСЯ,

АЛЕ НАМ НЕВЕСЕЛО

Довірившись недосконалому телефонові, ми дали завищені цифри зайнятості, точніше — незайнятості трудового населення республіки (див. «ГУ» від 14 липня — «Нероби мимоволі»). Замість десятків тисяч рахунок там ішов на сотні тисяч. Насправді цифри менші. Ось таблиця, люб'язно надіслана нам Міністерством праці УРСР:

	на 8.07.91	на 17.07.91
Вважають себе безробітними	16.391	26.747
в т. ч. направлені на працевлаштування	9.628	17.427
працевлаштовані	1.436	4.409
направлені на курси перекваліфікації	44	46
зареєстровані як безробітні і отримують допомогу	83	323

Отже, спостерігається очевидний ріст. Якщо так піде далі, наші помилкові цифри стануть реальністю, на жаль. Якщо це станеться, то — коли? З цим запитанням ми звернулися до міністра праці УРСР **Віталія Сергійовича ВАСИЛЬЧЕНКА.** Він відповів: «Тоді, коли ринок вступить у свої права, коли, приміром, вільні ціни призведуть до банкрутства певні підприємства... Поки цього ще нема — маємо час на підготовку. Але — мало! Угорщина готувалася три роки, і то було нелегко, а ми готуємось лише з березня нинішнього року. Безробіття — реальність, якій можна і треба запобігти. Але на це потрібні кошти. А також — усвідомлення того, що вони потрібні».

Власна інформація «ГУ».

ОФІЦІЙНА ХРОНІКА

18 липня 1991 року Кабінет міністрів Української РСР з метою забезпечення умов для створення в республіці товарного ринку прийняв рішення дозволити підприємствам, установам, організаціям, брокерським фірмам (конторам), іншим суб'єктам підприємницької діяльності укладати на Українській універсальній товарній біржі цивільно-правові угоди на реалізацію товарів, вироблених понад державне замовлення, а також не включених до державного замовлення, за договірними (вільними) цінами, крім товарів народного споживання, що реалізуються населенню за фіксованими й регульованими цінами. Поширити дію цього абзаца на діяльність інших товарних бірж у республіці;

покупцям вивозити до інших республік і за кордон товари, придбані ними на Українській універсальній товарній біржі, з додержанням митних вимог, маючи на увазі, що продукція, зазначена у переліку, затвердженому розпорядженням Ради Міністрів УРСР від 29 грудня 1989 р. № 471, та продукція агропромислового комплексу згідно з Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 вересня 1990 р. вивезенню не підлягає;

органам, уповноваженим видавати ліцензії на експорт та імпорт товарів, виділяти відповідні квоти учасникам зовнішньоекономічних зв'язків, які користуються послугами Української універсальної товарної біржі;

Українській універсальній товарній біржі здійснювати посередницькі експортні угоди в межах квот, установлених для учасників зовнішньоекономічної діяльності. Надавати іноземним фірмам посередницькі послуги по реалізації їх товарів учасникам зовнішньоекономічної діяльності республіки на контрактній основі.

Нечемно!

ДОПИТЛИВІ МИТНИКИ

9 годин працівники Білоцерківського митного поста ознайомлювалися з подарунком місцевому пологовому будинку української діаспори з Франції та асоціації милосердя «Карета». За клопотанням крайової організації НРУ сюди надіслано медичного обладнання, ліків, дитячого харчування на суму 400 тисяч карбованців. Роздивлялися б зуби дарованому «коневі» і далі, якби не втручання місцевої влади. А може, шукали подарований новонародженим рухівцям ксерокс?

Анатолій ВЛАСЕНКО.
Київська область.

Справи міліцейські

НА КОНІ

— у прямому й переносному значенні слова хоче бути закарпатська міліція. І якщо останнє вдається не дуже, то перше стає реальністю: кінні патрулі вже дебютували наприкінці минулого тижня об'їздом Комсомольського парку.

Їх поки що четверо. Коней орендують у товариства «Колос». Але якщо експеримент принесе очікувані результати, у планах — мати власну стайню. А отже, й відповідний підрозділ, який контролюватиме насамперед при- і заміську зони.

Для тих, кому коней не вистачить, видаватимуть велосипеди. 8 штук вже одержала патрульна служба Ужгородського МВВС. І якщо вдень стражі правопорядку їх використовують ще неохоче, то вночі — залюбки.

Микола ГОРЬОВИЙ.

Факт і коментар

КРАДУТЬ ВСЕ

20 липня 1991 року на станції Миколаїв-вантажний затримано чотири чоловіки (мешканці будинку 35 по вулиці Крилова), котрі поцупили з вагона два холодильники вартістю 3 тисячі карбованців, раніше вони у такий же спосіб взяли 30 пральних машин на суму 4 тисячі 960 карбованців...

Подібні повідомлення чи не щоранку фіксують у Херсонському загоні воєнізованої охорони залізниці.

— Лихо з цими крадіями, — каже старший інструктор загону А. Корнелюк. — Не гребують нічим; беруть гайкові ключі від косарок, мило, цигарки, руберойд, хутряні вироби. За короткий період затримали вже 60 чоловік. За даними першого кварталу цього року втрати від крадіжок на Херсонському відділенні Одеської залізниці зросли у 18 разів. Нерозбериха на сортувальній станції на руку несунам. Цінні вантажі маневрують по території, до кожного з них охоронника не виставиш. До того ж більшість вагонів не має гальмових майданчиків, і отже під час руху вони залишаються без належного нагляду, і дахові люки не скрізь надійно закриті. А тут ще простої вагонів під вантажними операціями на станціях з вини підприємств і організацій, які призводять до тривалої, наднормативної затримки стрільців біля них, в той час, як охоронців чекають в іншому місці.

У залізничників увірвався терпець. Згідно з постановою уряду вони беруть штрафи за простої. Але крадії не сумують: коли ще буде той порядок, перебудова — діло перспективне.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

Знахідки

ОЛЕШКИ

Міжвідомч... експедиція «... підтвердила ... ня Олешків... третій об'єк... та Кам'янсь... го є доступ... під водою. З... житлових і с... ужиткові ре... громадськіст... міська Рад... окремих під... ли експеди... вчасно, бо ... ледь не заги... жить у цент... переду ще ... кової роботи...

Серг... Цюру... Херсон...

Телеграф... з Одеси

ПРАГНУТЬ ...

Виконком ... міської Ради ... депутатів на... розгл... пос... сій ...ерхо... УРСР та уря... ки пакет до... якими в при... кому місті ... тися вільна ... зона.

З ДЮКОЛ... НА ОБКЛ...

В Одесі ... ший номе... «Дюк», на ... якого — од... торів міста ... шельє, а ... просто Дюк... розшифрову... гожданный ... лейдос...». ... ждани... м... в Одесі ви... сятки журна... — перший.

ШТУЧНА ... З РЕГЕНЕ...

Делегація ... міськвикон... нулася з ні... та-побратим... га з новими ... тями про д... рення співр... з чотирма... «штучна ни... разу перед... медичним ...

ПЕРЕКВА... ЛИСЯ НА...

Колишні ... виготовлен... карбованці... цю справу ... ловигідною... — долари ... даними Од... лення Зовн... ку СРСР сь... купюр віл... ваної валю... дить черев... близько 1 ... фальшивих...

ВО...
власний ... дент «... раїни».

...КА — БАГАТО НЕ ВИП'ЄШ

До речі

...ку випити пива на розлив, ...банку, інакше на наллють. ...жди крутяться спеціалісти ...анку, але з умовою, що ви ...вом. Економісти називають ...вими (це — коли ви розрахо- вуєтеся з фірмою-посередником за якесь устаткування готовою продукцією). Отже, лізингові операції можна запровадити скрізь, де банки та баночки необхідні — у залі, де екстрасенси заряджають воду, на базарі, де торгують акваріумними рибками, у кабінеті уролога, зрештою...

...и

...ися,

...и завищені ...ового насе... Нероби ми... ...о на сот... ...бов'язко на...

...а 17.07.91

26.747

17.427
4.409

46

323

...ак піде да... ...а жаль. Як... ...ми зверну... ...ВАСИЛЬ... ...у своїй пра... ...анкрутства ...ємо час на ...и роки, і то ...ішнього ро... ...а запобігти. ...лення того.

...ція «ГУ».

...оділ, який ...насамперед ...зони.

...у конвей не ...атимуть ве... ...к вже одер... ...служба Уж... ...ВС. І якщо ...равопорядку ...ь ще неохо... ...залюбки.

...РЬОВИЙ.

ОФІЦІЙНА ХРОНІКА

18 липня 1991 року Кабінет міністрів Української РСР з метою забезпечення умов для створення в республіці товарного ринку прийняв рішення дозволити підприємствам, установам, організаціям, брокерським фірмам (конторам), іншим суб'єктам підприємницької діяльності укладати на Українській універсальній товарній біржі цивільно-правові угоди на реалізацію товарів, вироблених понад державне замовлення, а також не включених до державного замовлення, за договірними (вільними) цінами, крім товарів народного споживання, що реалізуються населенню за фіксованими й регульованими цінами. Поширити дію цього абзаца на діяльність інших товарних бірж у республіці;

покупцям вивозити до інших республік і за кордон товари, придбані ними на Українській універсальній товарній біржі, з додержанням митних вимог, маючи на увазі, що продукція, зазначена у переліку, затвердженому розпорядженням Ради Міністрів УРСР від 29 грудня 1989 р. № 471, та продукція агропромислового комплексу згідно з Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 вересня 1990 р. вивезенню не підлягає;

органам, уповноваженим видавати ліцензії на експорт та імпорт товарів, виділяти відповідні квоти учасникам зовнішньоекономічних зв'язків, які користуються послугами Української універсальної товарної біржі;

Українській універсальній товарній біржі здійснювати посередницькі експортні угоди в межах квот, установлених для учасників зовнішньоекономічної діяльності. Надавати іноземним фірмам посередницькі послуги по реалізації їх товарів учасникам зовнішньоекономічної діяльності республіки на контрактній основі.

Факт і коментар

КРАДУТЬ ВСЕ

20 липня 1991 року на станції Миколаїв-вантажний затримано чотири чоловіки (мешканці будинку 35 по вулиці Крилова), котрі поцупили з вагона два холодильники вартістю 3 тисячі карбованців, раніше вони у такий же спосіб взяли 30 пральних машин на суму 4 тисячі 960 карбованців...

Подібні повідомлення чи не щоранку фіксують у Херсонському загоні воєнізованої охорони залізниці.

— Лихо з цими крадіями, — каже старший інструктор загону А. Корнелюк. — Не гребують нічим; беруть гайкові ключі від косарок, мило, цигарки, руберóїд, хутряні вироби. За короткий період затримали вже 60 чоловік. За даними першого кварталу цього року втрати від крадіжок на Херсонському відділенні Одеської залізниці зросли у 18 разів. Нерозбериха на сортувальній станції на руку несунам. Цінні вантажі маневрують по території, до кожного з них охоронника не виставиш. До того ж більшість вагонів не має гальмових майданчиків, і отже під час руху вони залишаються без належного нагляду, і дахові люки не скрізь надійно закриті. А тут ще простої вагонів під вантажними операціями на станціях з вини підприємств і організацій, які призводять до тривалої, надмірної затримки стрільців біля них, в той час, як охоронців чекають в іншому місці.

У залізничників увірвався терпець. Згідно з постановою уряду вони беруть штрафи за простої. Але крадії не сумують: коли ще буде той порядок, перебудова — діло перспективне.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

Знахідки

ОЛЕШКІВСЬКА СІЧ

Міжвідомча постійнодіюча експедиція «Січі запорозькі» підтвердила місцезнаходження Олешківської січі. Це третій об'єкт (після Хортиці та Кам'янської січі), до якого є доступ, решта п'ять — під водою. Знайдено залишки житлових і оборонних споруд, ужиткові речі. Цюрупинська громадськість, районна та міська Ради, адміністрація окремих підприємств надавали експедиції допомогу. І вчасно, бо пам'ятне місце ледь не загинуло — воно лежить у центрі промзони. Попереду ще 2—3 роки пошукової роботи.

Сергій РАДІОНОВ.
Цюру...ьк
Херсон...кої обла...

Телеграфним рядком з Одеси

ПРАГНУТЬ ВОЛІ

Виконком Одеської міської Ради народних депутатів направив на розгл... постійних ком... сій ...ерховної Ради УРСР та уряду республіки пакет документів, за якими в причорноморському місті має будуватися вільна економічна зона.

З ДЮКОМ НА ОБКЛАДИНЦІ

В Одесі вийшов перший номер журналу «Дюк», на обкладинці якого — один із фундаторів міста герцог Рішельє, а по-одеському просто Дюк. Назва ще й розшифровується: «Долгожданный южный калейдос...». А дов...ждани...му, що кол... в Одесі видавалися десятки журналів, а нині — перший.

ШТУЧНА НИРКА З РЕГЕНЕСБУРГА

Делегація Одеського міськвиконкому повернулася з німецького міста-побратима Регенсбурга з новими домовленостями про дальше розширення співробітництва і з чотирма апаратами «штучна нирка», які відразу передали місцевим медичним закладам.

ПЕРЕКВАЛІФІКУВАЛИСЯ НА ВАЛЮТУ

Колишні спеціалісти по виготовленню фальшивих карбованців вважають цю справу сьогодні маловигідною. Інша річ — долари чи марки. За даними Одеського відділення Зовнішекономбанку СРСР сьогодні серед купюр вільно конвертованої валюти, що проходить через цю установу, близько 1 процента — фальшивих.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Навколомистецькі новини

КРАСА ЧИ КОМЕРЦІЯ?

— А чому б нашим чоловікам не подивитися на кращих жінок світу? — посміхається мій співрозмовник, один із організаторів виставки.

Що ж, подивитися можна. На те і виставка. «Краща фотомодель 1990 року» — так називається експозиція, організована об'єднанням «Простір» і культурним центром «Сіріус», яка відкрилася у Київському планетарії. А «модель» на те, щоб її оглядали, нею милувалися.

Я звернулася із запитанням до Олексія Сажина, представника об'єднання «Простір».

— Еротична виставка — це данина моді чи комерція?

— Звісно, яка робота без комерції! Але ми прагнемо створювати різнопланові програми. Цього року експонувалися роботи відомих художників — К. Васильєва, П. Бєлова, шедеври східного мистецтва. Нині на бульварі Шевченка діє виставка татуїровок. У жовтні кияни зможуть познайомитися з восковими фігурами видатних осіб усіх часів — від Івана Грозного до Сталіна і Брежнєва, ведемо переговори з художником Олександром Шиловим.

Але дивлячись на експонати — красиві, з шиком оголені тіла, які підходять під міжнародні параметри сучасних венер — об'єм грудей, талії, стегон, довжина ніг — чомусь стає сумно. Невже на «нашому» ринку залишиться єдина вільно конвертована валюта — краса жіночого тіла? Невже невдовзі у виставочних павільйонах намертво запанують лише еротика, НЛО та інші «дива світу», якими вже навряд чи когось здивуєш? А справжні мистецькі шедеври доживатимуть свій вік у запилених музейних сховищах...

Юліана ШЕВЧУК.
Київ.

Знай наших

ПРЕМІЯ МИСТЕЦТВА ДОБРА

Завдяки старанням учителя М. Жилюка у Великоцвілянській середній школі Ємільчинського району створено музей хліба, збудовано пам'ятник жертвам сталінських репресій «Криниця совісті», до речі, перший на Україні. Учитель розробив цілу систему нових форм навчання, але місцеве кабінетне керівництво не схотіло підтримати прогресивні ідеї. Проте вони знайшли розуміння на конкурсі, оголошеному в листопаді минулого року «Учительской газетой». А радянсько-американський фонд «Культурна ініціатива» присудив просвітянину премію Мистецтва Добра. Невдовзі учитель з Житомирщини стажуватиметься у Сполучених Штатах Америки.

Григорій ШЕВЧЕНКО.
Житомир.

Повертаючись до надрукованого

А ВИ Ж ЇМ ЩО? А ВОНИ Ж ВАМ ЩО?

Не вдалося і з другої спроби розглянути в суді справу голів крайової та міської організацій Руху Ю. Матка та В. Бондаря у Ленінському райнарсуді Кіровограда з приводу подій, пов'язаних з встановленням і зняттям синьо-жовтого прапора біля пам'ятника Шевченку в День Незалежності. 23 липня до суду не з'явилися всі свідки з боку міліції та міськвиконкому. А представники Руху забажали, щоб судом були опитані свідки і з їхньої сторони. Слухання вдруге перенесено. Тепер — на 2 серпня.

Сергій ЗАПОРОЖАН.
Кіровоград.

...І НАЧАЛЬСТВО...

Біля недобудованого житлового приміщення, призначеного передусім для працівників партапарату, в сусідстві з пам'ятником В. І. Леніну цими днями розпочав голодовку чоботар із Згурівського райпобуткомбінату Михайло Васильович Романенко. До «модної» нині акції він вдався не через відсутність підметок — сім'я його, як потерпіла від аварії на ЧАЕС, має право на пільгове одержання житла, але самого житла не має. «Клопотання про надання нам квартири, — розповідає бунтівний швець, — порушував голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань чорнобильської катастрофи народний депутат В. Яворівський. Просив посприяти нам і Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук. ... Ради А. Щек... голови Київсь... Ю. Каплін не... обіцянки. Бу... надати нам ... часового прож... лі обіцянок ... пішли.

Житло оде... моя сім'я, ви... підвищеної ... залишилася з... обласної Рад... ванням» житло ... вання».

Почавши го... тест проти с... маненко, за ... переслідує не... інтереси. Він... покласти кра... у районі при... тир, автомаш...

...

...

ШЛЯХ...

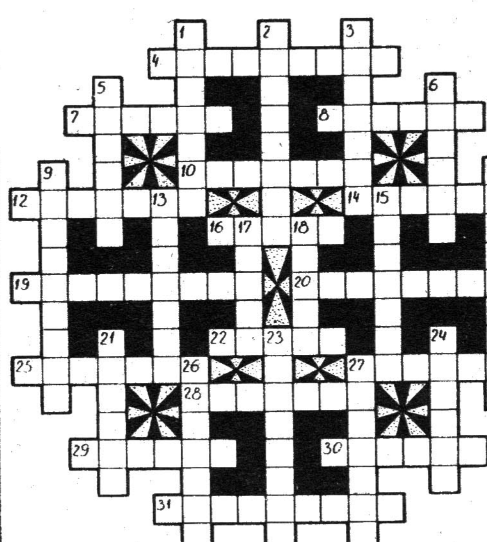
Навряд чи па... воду «Ленінськ... телі храмів гос... двоє: від украї... Петро (Бойко) ... Олександр (Пр...

Вони взяли у... «Київ», що нас... візьме участь і... великої регати... Петро і отець ... ме на ньому, т...

— Ми хочем... ці, в якій зна... хлопці з фірм... будівники, май... плавання наш ...

Бриг пройде... вернеться у Ки...

КРОСВОРД

По горизонталі: 4. Ріка, на якій була ...ташована Запорозька Січ, зруйнована ...ром І. 7. Праслов'янський бог небес... вогню, зодіак, який дав людям плуг... Герб Володимира Великого. 10. Бог — ...кровитель мистецтв у давньогрецькій ...фології. 12. Український шахіст. 14. О... ...новка, середовище. 16. Одна з дванад... різдвяних страв. 19. Колискова пісня. ... Коштовний камінь, який служить обер... для людини, народженої в березні. 22. ...не з найважливіших міст Київської ... 25. Перший ігумен Києво-Печерського ...настиря. 27. Сатиричний журнал укра... ...ких січових стрільців. 28. Злий дух, ... сатана у віруваннях гуцулів. 29. Щодо... Пилипа Орлика. 30. Старовинна збро... Богатир з українських народних казо...

По вертикалі: 1. Притока Ворскли. 2. ...то в Галичині. 3. Плід цитрусового ... ...ва. 5. Син короля Данила, князь гали... і холмський, великий князь литовськ... Один з символів гетьманської влади. ...

...ЬКА СІЧ

...постійнодіюча ...і запорозькі» ...цезнаходжен... ...і січі. Це ...після Хортиці ...січі), до якої ...а п'ять — ...дено залишки ...онних споруд. ...Цюрупинська ...районна та ...адміністрація ...мств надава... ...допомогу. І ...ятне місце ...— воно ле... ...розмзони. По... ...роки пошу...

...АДІОНОВ.

...бла...

...рядком

...деської ...родних ...в на ...ком... ...Ради ...спублі... ...тів, за ...морсь... ...рудува... ...омічна

...ці

...пер... ...рналу ...адниці ...фунда... ...Рі... ...ькому ...ще й ...«Дол... ...дов ...ол... ...я де... ...нині

...ького ...оверн... ...о міс... ...бур... ...енос... ...озши... ...а і ...тами ...і від... ...цевим

...А. ...ТУ

...ти по ...ивих ...ають ...і марі... ...річ ...и. За ...віді... ...бан... ...еред ...ерто... ...охо... ...нову,

...ий ...К, ...он... ...к-

Навколомистецькі новини

КРАСА ЧИ КОМЕРЦІЯ?

— А чому б нашим чоловікам не подивитися на кращих жінок світу? — посміхається мій співрозмовник, один із організаторів виставки.

Що ж, подивитися можна. На те і виставка. «Краща фотомодель 1990 року» — так називається експозиція, організована об'єднанням «Простір» і культурним центром «Сіріус», яка відкрилася у Київському планетарії. А «модель» на те, щоб її оглядали, нею милувалися.

Я звернулася із запитанням до Олексія Сажина, представника об'єднання «Простір».

— Еротична виставка — це данина моді чи комерція?

— Звісно, яка робота без комерції! Але ми прагнемо створювати різнопланові програми. Цього року експонувалися роботи відомих художників — К. Васильєва, П. Бєлова, шедеври східного мистецтва. Нині на бульварі Шевченка діє виставка татуїровок. У жовтні кияни зможуть познайомитися з восковими фігурами видатних осіб усіх часів — від Івана Грозного до Сталіна і Брежнєва, ведемо переговори з художником Олександром Шиловим.

Але дивлячись на експонати — красиві, з шиком оголені тіла, які підходять під міжнародні параметри сучасних венер — об'єм грудей, талії, стегон, довжина ніг — чомусь стає сумно. Невже на «нашому» ринку залишиться єдина вільно конвертована валюта — краса жіночого тіла? Невже невдовзі у виставочних павільйонах намертво запанують лише еротика, НЛО та інші «дива світу», якими вже навряд чи когось здивуєш? А справжні мистецькі шедеври доживатимуть свій вік у запилених музейних сховищах...

Юліана ШЕВЧУК.
Київ.

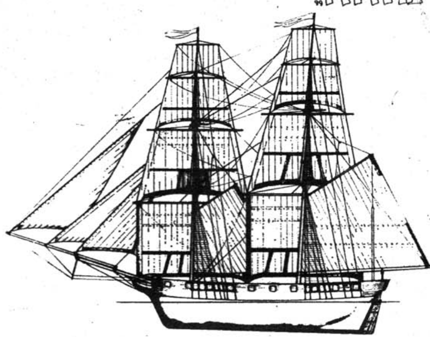
Знай наших

ПРЕМІЯ МИСТЕЦТВА ДОБРА

Завдяки старанням учителя М. Жилюка у Великоцвілянській середній школі Ємільчинського району створено музей хліба, збудовано пам'ятник жертвам сталінських репресій «Криниця совісті», до речі, перший на Україні. Учитель розробив цілу систему нових форм навчання, але місцеве кабінетне керівництво не схотіло підтримати прогресивні ідеї. Проте вони знайшли розуміння на конкурсі, оголошеному в листопаді минулого року «Учительской газетой». А радянсько-американський фонд «Культурна ініціатива» присудив просвітянину премію Мистецтва Добра. Невдовзі учитель з Житомирщини стажуватиметься у Сполучених Штатах Америки.

Григорій ШЕВЧЕНКО.
Житомир.

Анонс

ШЛЯХОМ ХРИСТОФОРА

Навряд чи пам'ятає нинішнє покоління київських корабелів заводу «Ленінська кузня», щоб на підприємство приїздили служителі храмів господніх. І ось 23 липня на завод прибуло одразу двоє: від української автокефальної православної церкви отець Петро (Бойко) і від української греко-католицької церкви отець Олександр (Приліп).

Вони взяли участь в урочистому закладенні 30-метрового брига «Київ», що наступного року, разом з вітрильниками інших країн візьме участь в експедиції «Ворота світу» — складової частини великої регати, присвяченої 500-річчю відкриття Америки. Отець Петро і отець Олександр благословили судно, усіх, хто ходитиме на ньому, та завод на добрі діла і освятили кіль вітрильника.

— Ми хочемо, щоб цей похід став візитом вдячності Америці, в якій знайшли притулок багато українців, — говорили мені хлопці з фірми СПАРТ АЕРОС — спонсора будівництва, і самі будівники, майбутні члени команди. — На всьому шляху, під час плавання наш вітрильник представлятиме суверенну Україну...

Бриг пройде шляхом Христофора Колумба до Америки і повернеться у Київ.

Олексій ГАВРИШ.

Характерники

І ШВЕЦЬ, І ЖНЕЦЬ

У Лісовій Лисіївці приклад, або, як раніше казали, кольбу, до рушниці тільки Василь Гнида зробить. Один він такий на весь Калинівський район.

Це чоловік — на всі руки майстер: і чоботар прекрасний, і будь-яку швейну машинку уміє полагодити. А вдома справжній мічурінський сад викохав. Жителі Лісової Лисіївки пам'ятають: коли Василь Оверкович працював у будівельній бригаді, то з найбільшою насолодою любив робити дах. Навіть на деяких довоєнних корівниках ще його покрівля лежить.

Микола САРАХАН.
Вінницька область.

Курйози

ПОЛОВОЄ ПОКРИТІЄ

Яких тільки оголошень не побачиш на стовпах у місті Житомирі! Ось виписки з деяких шедеврів цього рукописного жанру: «Продаєця пєчка-буржуйка, горит всєгда», «Продается половое покрытие размером 3,5 на 2,75 м.), «Продается кухня з двумя майками...».

Надіслав Володимир ЛИЗА.

Повертаючись до надрукованого

А ВИ Ж ЇМ ЩО? А ВОНИ Ж ВАМ ЩО?

Не вдалося і з другої спроби розглянути в суді справу голів крайової та міської організацій Руху Ю. Матка та В. Бондаря у Ленінському райнарсуді Кіровограда з приводу подій, пов'язаних з встановленням і зняттям синьо-жовтого прапора біля пам'ятника Шевченку в День Незалежності. 23 липня до суду не з'явилися всі свідки з боку міліції та міськвиконкому. А представники Руху забажали, щоб судом були опитані свідки і з їхньої сторони. Слухання вдруге перенесено. Тепер — на 2 серпня.

Сергій ЗАПОРОЖАН.
Кіровоград.

Факт

...І НАЧАЛЬСТВО МОЄ БОСОНОГЕ

Біля недобудованого жилого приміщення, призначеного передусім для працівників партапарату, в сусідстві з пам'ятником В. І. Леніну цими днями розпочав голодовку чоботар із Згурівського райпобуткомбінату Михайло Васильович Романенко. До «модної» нині акції він вдався не через відсутність підметок — сім'я його, як потерпіла від аварії на ЧАЕС, має право на пільгове одержання житла, але самого житла не має. «Клопотання про надання нам квартири, — розповідає бунтівний швець, — порушував голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань чорнобильської катастрофи народний депутат В. Яворівський Просив посприяти нам і Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук. Голова районної Ради А. Щекін та заступник голови Київської облради (депутат від Згурівщини) Ю. Каплін не поскупилися на обіцянки. Були можливості надати нам житло для тимчасового проживання. Але далі обіцянок чиновники не пішли.

Житло одержали інші, а моя сім'я, вивезена із зони підвищеної радіоактивності, залишилася з папірцями від обласної Ради, які «гарантують» житло і працевлаштування».

Почавши голодовку як протест проти свавілля, М. Романенко, за його словами, переслідує не тільки власні інтереси. Він сподівається покласти край зловживанням у районі при розподілі квартир, автомашин, дефіцитних товарів. Порушники мають бути притягнуті до передбаченої законом відповідальності. Швець вимагає також відставки А. Щекіна, Ю. Капліна та членів виконкомів Згурівської селищної та районної Рад, які потурають зловживанням. Свої вимоги Михайло Васильович обіцяє відстоювати до кінця — начальство ризикує лишитись босе.

Співчуваючих у Романенка не бракує. Першого ж дня у «фонд голодовки» зібрано 200 карбованців. Мабуть, чоловік і справді порушив питання, які непокоять багатьох.

Віталій КОНАВЧЕНКО,
працівник згурівської районної газети «Шляхом Жовтня».

З натури

ЗАПІЗНЮЙТЕСЬ ВЕСЕЛО

Гумор — це прекрасно. Ось останнє з моїх дорожніх вражень. Дизель Фастів — Коростень з якоїсь причини зупинився коло Унави. Машиніст якось по-домашньому оголосив по радіо: «Давайте покуримо!»

Пасажири «настріляли» одне в одного цигарок, повиходили надвір. Навколо буяли чиїсь городи — мило глянути. Нарешті весело озвався вже знайомий голос: «По вагонах! Ну, що ви там поховалися в картоплі? Що, всі? Ну, з Богом!»

Слово честі, з таким машиністом не шкода й запізнитися!

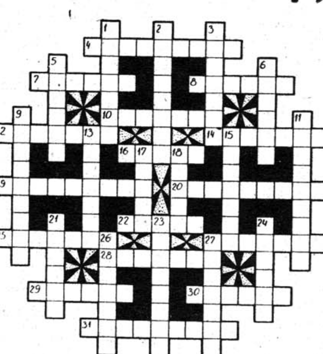
Ганна БОЙЧЕНКО.

ПОГОДА

Сьогодні в західній половині республіки, а завтра по Україні очікуються короткочасні дощі різної інтенсивності, місцями грози, град. Вітер південно-західний з переходом на південно-східний та східний, 5—10 метрів на секунду, під час гроз шквалисте посилення до 17—22 метрів на секунду. Температура вдень 24—29, на сході, а сьогодні і на півдні республіки місцями 30—34 градуси. У західних, а в неділю і в північних областях 19—25 градусів. Уночі по Україні 13—18 градусів.

По Києву та області сьогодні вдень передбачаються короткочасні дощі, місцями грози. Вітер південно-західний, 5—10 метрів на секунду, під час гроз поривчастий. Температура 24—29 градусів.

КРОСВОРД

По горизонталі: 4. Ріка, на якій була розташована Запорозька Січ, зруйнована Петром І. 7. Праслов'янський бог небесного вогню, зодіак, який дав людям плуг. 8. Герб Володимира Великого. 10. Бог — покровитель мистецтв у давньогрецькій міфології. 12. Український шахіст. 14. Обстановка, середовище. 16. Одна з дванадцяти різдвяних страв. 19. Колискова пісня. 20. Коштовний камінь, який служить оберегом для людини, народженої в березні. 22. Одне з найважливіших міст Київської Русі. 25. Перший ігумен Києво-Печерського монастиря. 27. Сатиричний журнал українських січових стрільців. 28. Злий дух, чорт, сатана у віруваннях гуцулів. 29. Щоденник Пилипа Орлика. 30. Старовинна зброя. 31. Богатир з українських народних казок.

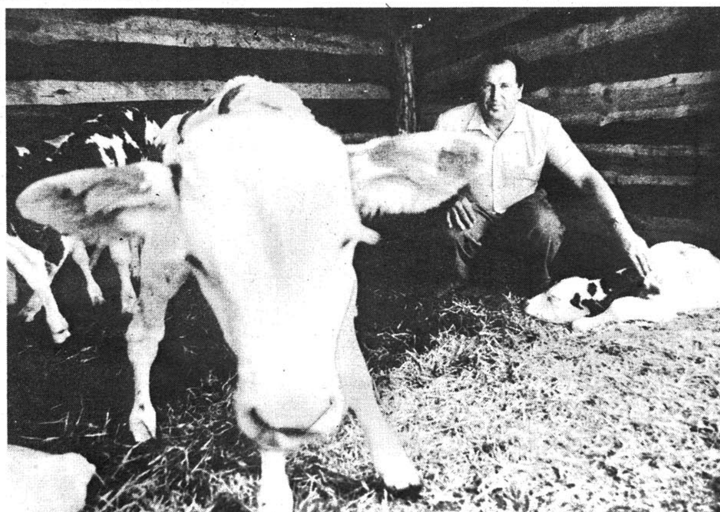
По вертикалі: 1. Притока Ворскли. 2. Місто в Галичині. 3. Плід цитрусового дерева. 5. Син короля Данила, князь галицький і холмський, великий князь литовський. 6. Один з символів гетьманської влади. 9. Роман Семена Скляренка. 11. Півострів у Каспійському морі, де відбував заслання Тарас Шевченко. 13. Популярний український часопис. 15. Один з найпопулярніших персонажів Івана Котляревського. 17. Велике бажання пити, спрага. 18. Народ, який у VI ст. розгромив антів. 21. Давньогрецький поліс на Півдні України. 23. Український композитор, автор опери «Довбуш». 24. Праслов'янський бог світла. 26. Скульптор, автор пам'ятника Тарасові Шевченку в Києві. 27. Передмістя Стамбула на азіатському побережжі, на яке часто нападали козаки.

БІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, НАДРУКОВАНИЙ 11 ЛИПНЯ

1. Гатило. 2. Калган. 3. Малала. 4. «Марина». 5. Чухрай. 6. Купало. 7. Спаржа. 8: Спарта. 9. Андерс. 10. Андрій. 11. Малайя. 12. Мазепа. 13. Ставка. 13. Штраус. 15. Олдрін. 16. Славія. 17. Стугна. 18. Шторка.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА.

Тел. 441-86-20

КАЙНАРСЬКІ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Початок на 1-й стор.

Слухав її дивні слова-назви, і так кортіло взяти ноги на плечі і дременути у ті незвідані краї, подивитися, що ж то воно таке — Замривода і Кайнари. Тільки страшнувато якось було. Бо тоді Кайнари здавалися мені не ближчими, аніж нині Канарські острови.

Згодом, коли виріс, не раз і не два бував у тих загадкових хуторах. І щоразу серце стискалося від болю, коли бачив, як валяться там хати, заростають бур'яном не тільки городи, а й сільські вулиці — хутори ж ці були занесені до списку неперспективних. Гинула на очах дитяча казка, і кожне відвідання цих хуторів робило мене якимось меншим і нещаснішим...

Та раптом — диво. Приїжджаю якось до Яготина зі своїм колегою Миколою Хрієнком у цукрорадгосп, зустрічає мене його директор Олександр Йосипок, заводить до кабінету й відразу пригощає гарячим чаєм. Що то за чай, що то за аромати, які враз заповнили всю кімнату, навіть поету не передати. А після цього везе в поле, на плантацію, де ростуть чудотрави, на яких і був настояний чай. У розмові раптом зринає: Двірківщина. «Де?» — стрепенувся я. «Та ось,— показує рукою,— поряд».

Кидаємо все і їдемо до хутора. Боже мій, що сталося за якихось п'ять-шість років, коли я тут не був? Чепурні, ошатні будиночки, рясні сади, асфальтованими вулицями ганяє на велосипедах дітвора. А на ставку метушня, яка буває тільки на водоймі під час літніх канікул. «А де ставок узявся?» — запитую. «Викопали,— одказує Олександр Тимофійович,— тут колись було річище Сумгак. То ми знайшли і розчистили чотири джерела, і ось як бачите. Ставки у нас нині в кожному селі, бо хіба то без них — село?».

Господар показує дитячий садок, школу, магазин, газові магістралі. І добиває саунами на фермі, такими, що їм позаздрила б не одна к... ська лазня.

Така ж картина і у Воронівщині, і в Черняхівському, і в Кайнарах. Не хутори — красиві села відродилися прямо з бур'яну у степу під Яготином.

Цукровий радгосп майже не вирощує буряків — хіба що в експериментальних цілях. Зате він готує Україні насіння буряків, та таке, що при доброму догляді дає з гектара по 500—600 центнерів кореня. Ось де народжується цукор, якого раптом стало обмаль на Україні.

Прийшовши десь років з три-чотири тому сюди директором, Олександр Тимофійович підібрав добрих спеціалістів і заходився шукати такі сорти буряків, які б дали новий поштовх цукровій промисловості. Він їде сам і посилає гінців до Голландії, Німеччини, Польщі, знаходить

Мукачеве скликає бізнесменів

У місті над Латорицею відкрито перший на Україні бізнес-центр. Його засновником спільно із швейцаро-угорським акціонерним товариством «Ергонетта» стала Мукачівська Рада народних депутатів.

Усього два місяці знадобилося, щоб задум став реальністю.

— Така оперативність має бути характерною і для діяльності центру,— говорить генеральний директор товариства Йожеф Скленка. — Інакше не вижити в умовах ринку.

Чим же займатиметься новостворений офіс?

— Найперша мета, яку переслідували,— розповідає голова міської Ради народних депутатів Микола Роглєв,— забезпечити мукачівців та жителів області продуктами харчування, товарами широкого вжитку. Для цього в центрі діятиме їх постійна виставка. Трудові колективи, що випускають продукцію, яка відповідає світовим стандартам, зможуть обміняти її тут на необхідні речі або ж купити останні за валюту.

— Причому,— підкреслює голова,— товар реалізовуватиметься за цінами, не вищими за наші роздрібні. З кожної укладеної в бізнес-центрі угоди 5 відсотків загальної її суми відраховуватиметься в міський бюджет.

Акціонерне товариство «Ергонетта» готове постачати також сучасне обладнання для переробних галузей, нові технології. А в перспективі розраховує на створення спільних підприємств. Угоду про одне вже підписано: разом з мукачівськими «Карпатами» налагоджується виробництво дефіцитних дитячих та жіночих колготок. Товариство та колишній мукачівець, а нині бізнесмен з Австрії Людвіг Вайс виділяють на нього мільйон доларів.

— Асортимент товарів, який ми можемо до вас завозити, міг би бути значно ширшим, — говорить Йожеф Скленка,— але стримує надто високе мито.

Дисплей економічних реформ

На урочисте відкриття бізнес-центру акціонери приїхали не з порожніми руками. Вони передали в дарунок місту різні медичні препарати, одноразові шприци, устаткування на загальну суму 10 тисяч доларів. Усе це буде розподілено міською організацією «Червоний Хрест» між дитячими та іншими лікувальними закладами Мукачевого.

...Офіс щойно відкрив двері, а в постійного представника «Ергонетта» вже з'явилися перші клієнти. На жаль, ними виявилися не закарпатці і навіть не представники республіки, а заїжджі гості з Вірменії...

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент
«Голосу України».
Мукачеве.

ТРЕТИНА СУКНІ — НА КРАСУНЮ...

Ні, це не про новий напрям у моді, за яким «міні» мають скоротитися ще вдвічі. Це — розмова з фахівцем про те, які маємо перспективи щодо одягу. Ціни стрибнули он як, а штанів, вибачайте, так і не видно на полицях крамниць. Тож задамо з цього приводу кілька запитань директорові Рівненського оптово-роздрібного об'єднання фірми «Одяг» Олександрові ОВЕРЧУКУ.

— Олександре Михайловичу, ще недавно ходили чутки, що усі бази просто-таки забиті товарами. Торговельники, мовляв, вичікують, щоб зірвати куш. Але ось цінова реформа у розпалі, а...

—... а в магазинах як не було нічого, так і немає? Скажу так — бажане видавалося за дійсне. Наведу лише одну цифру: на перше січня цього року залишок товарів на базі був удвічі менший, ніж на цей період торік. Удвічі! «Замітають» усе підряд, навіть не зважаючи на ціну і якість.

— На що ж сподіватися нам, рядовим покупцям? Які вам особисто бачаться перспективи?

— Вихід з даної ситуації я бачу один — треба максимально розвивати виробництво товарів народного споживання на місці, у себе в області. А що ми маємо нині? З дозволу сказати, швейну фабрику у приміщенні колишньої... в'язниці, збудованої ще за царя Гороха, Дубнівську трикотажку та кілька невеликих швейних підприємств системи місцевпрому. Не густо. А коли додати, що вони, ці нечисленні виробники, не забезпечені матеріалами і на дві третини, ситуація стане зрозумілою кожному. Он у сусідньому Луцьку візьміть, на Волині. Там дві потужні швейні, взуттєва фабрика, будується трикотажна. А наша область по виготовленню одягу чи не на останньому місці в республіці. І чи не тому в нас нині така, приміром, забезпеченість: на сто жінок — лише 35 бавовняних суконь (третина на одну красуню), а на сто чоловіків — 70 штанів.

— Ну, а кооперативи, майстри-індивідуали?

— Таких кооперативів, що виготовляють одяг, в області практично немає — ніхто не дбає про їх розвиток. А могли б допомогти істотно. Мене вражає такий факт: колись, розповідають у часи панської Польщі, у селі Тучині, що за двадцять кілометрів від Рівного, було два шкіряні заводики. А скільки кожухарів трудилося! Безбожно дефіцитний нині кожушок тоді був звичайною одежиною навіть у найбідніших...

— Що ж, на вашу думку, заважає нині робити подібне? Невже наші люди стали такими безталанними? Невже розгубили все, що нагромаджувалося упродовж століть?

— Справа не в людях, а в системі. Ви придивіться: всі кинулися не виробляти, а розподіляти. То по підприємствах розподіляють, то різних форм запрошення придумують, то іще щось. І контроль на контролі. А хіба не ясно, що коли на мільйон людей є всього 200 тисяч носових хусточок, то переважній більшості доведеться втиратися рукавом? Виробництво і ще раз виробництво — іншого шляху просто немає.

Розмову вів
Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Рівненська область.

ОСТРОВИ

Фотонарис

сучасні врожайні сорти, розбудовує новітню технологію обробки насіння (такого комплексу досі не було в Україні), і тепер за насінням яготинських буряків приїжджають мало не з усього Союзу.

А ще гордість Олександра Йосипка та його спеціалістів — свино- і молочні ферми. ...ували б ви там і побачили, яка там ледь не стерильна чистота. А які корови, свині. І теж починав він справу з першооснови — добору порід. Тепер у радгоспі майже скрізь знамениті червоно-білі голштино-фризькі корови, які дають щороку по п'ять-шість тисяч кілограмів молока.

Отож, зростало господарство, піднімалися й колишні хутори, де кожен має і лікарню, й магазин, і дитячий садок, і все інше, що потрібно для нормального життя людини.

Ми запитали в Олександра Тимофійовича, що він думає про роздачу землі людям. «А ви поцікавтесь у людей,— відповів директор.— Я ж належу за посадою до бюрократів». Питали. Де не ходили, не їздили. І жодного бажаючого брати велику ділянку. Підсумував наше опитування головний агроном Анатолій Регент.

— Де одноосібник може взяти отаку техніку? — сказав він.— А технологію, а сорти? Крім того, у такій тонкій справі, як вирощування насіння, без спеціалістів ніяк не обійдешся. Вважаємо, що в такому масштабному, сильному господарстві найкраще йти внутрікооперативним шляхом. У нас уже діють городні кооперативи, базою яких є радгосп, і, як бачили, люди дуже задоволені такою організацією праці.

Ідуть люди звідусіль у Яготин за насінням. І за здоров'ям ідуть. Бо діє при радгоспі свій фітоцентр. Яких тільки лікувальних трав тут немає. Найрідкісніші, ті, що давно вже в Червоній книзі, проростають на спеціально відведеному полі.

Про центр здоров'я наспіх не розкажеш — потрібна окрема розповідь. Але хоча б про його великого знавця, ентузіаста Євгена Товстуху кілька слів скажемо.

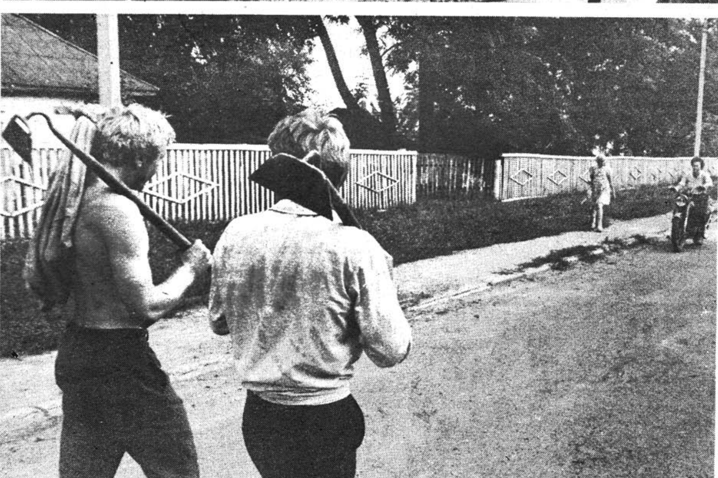
Письменник — три прекрасні повісті про видатних українських музикантів видані й перевидані. Високоосвічений медик. Знавець народної медицини — видав книгу, яка враз розійшлася. Філософ.

Зійшовшись разом, Євген Степанович і Олександр Тимофійович і розбудували оцю перлину здоров'я в яготинському степу. Перед цим висунули два принципи: не робити з цього комерцію і не халтурити.

Щедро роздає людям яготинська земля насіння буряків і насіння здоров'я. І ще — велику доброту й любов до людини.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

На шляху до ринку

ДЛЯ ЛЮДИНИ

СТВОРЮЮТЬ УМОВИ НА ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ ВИРОБНИЧОМУ ОБ'ЄДНАННІ ПО ВИПУСКУ КОВАЛЬСЬКО-ПРЕСОВОГО ОБЛАДНАННЯ

— Сергію Опанасовичу, ми поки тільки шукаємо шлях до ринку, і, звичайно, це позначається на життєвому рівні людей.

— Так, сьогодні, в умовах переходу на ринкові відносини, як ніколи, людина потребує соціального захисту. А закони, які б прискорили, знеболили цей перехід, поки не прийняті, багатьох ще й у проекті нема. В такій ситуації людям важко визначитися, як їм жити завтра, куди, до кого звертатися. Як правило, усі працюючі звертаються до адміністрації.

Нелегко переорієнтуватися й самим керівникам. Раніше вони не переймалися тим, як забезпечити працівників продуктами харчування і промисловими товарами. Погана чи добра, але система була. Вона працювала. Сьогодні, на жаль, керівникам, особливо державних підприємств, доводиться вирішувати питання не тільки виробничого характеру, а й турбуватися про соціальний захист людей. Хоча практично жодний закон, жодна інструкція не зобов'язують їх це робити і не передбачають щодо цього будь-якої відповідальності.

— Що конкретно вже зроблено на підприємстві у плані соціального захисту працюючих?

Ми щомісяця виплачуємо, окрім 65, по 20 карбованців усім працюючим на харчування і додатково по 50 копійок тим, хто обідає у заводській їдальні. Це стало можливим тому, що чим краще працює протягом кварталу колектив, тим більший прибуток можна направити у фонд споживання. Приміром, у першому кварталі в нас було понад 100 тисяч прибутку. Ми розподілили його по 20 карбованців на працюючого. Якщо ж у цьому кварталі прибуток становитиме 200 тисяч, відповідно приймемо рішення виплачувати вже не по 20, а по 40 карбованців і по карбованцю тим, хто обідає у нашій їдальні. Отже, є пряма зацікавленість кожного у досягненні кращих результатів праці.

Окрім того, у зв'язку з підвищенням роздрібних цін переглянули питання виплати премій з урахуванням підвищення заробітної плати. Ми збільшили премії з 40 до 60 відсотків, а допоміжним працівникам — до 55 відсотків.

— Все це добре, але навіть якщо у нас є гроші — полиці магазинів майже порожні...

— Ми почали з того, що уклали договір з агрофірмою «Промінь» Старокостянтинівського району на десять років. Робимо свій внесок у розвиток агрофірми, а вона, в свою чергу, забезпечує нас продуктами харчування: м'ясом, молоком, яйцями, овочами, фруктами і т. ін. Тож нині у нас практично немає проблем з м'ясом. У заводському магазині його можна завжди придбати за собівартістю.

Що стосується допомоги у придбанні промислових товарів, для цього на виробничому об'єднанні створено спеціальну службу — бюро платних послуг населенню. Пральні машини, пилососи, телевізори, холодильники різних марок мали можливість придбати усі бажаючі. По бартеру брали й імпортний одяг для заводчан.

У 1990 році наше підприємство розпочало будівництво 145-квартирного будинку. Цього року закладено фундамент 52-квартирного будинку і дитсадок на 140 місць. Більше того, скажу, що ми розробили програму і вважаємо її реальною, аби у 1995 році забезпечити усіх працюючих житлом.

До послуг тих, хто потребує лікування чи оздоровлення,— санаторій-профілакторій. До речі, тут окрім наших працівників відпочивають болгари, поляки, а влітку — діти заводчан та діти із зон, що постраждали від чорнобильської аварії.

— Сергію Опанасовичу, ви є заступником голови асоціації заводів-експортерів Хмельниччини. Що це за асоціація і які її перспективи?

— Вона створена для того, щоб об'єднати зусилля і вийти з найменшими затратами на міжнародний ринок, збільшити експортні поставки. Ми узагальнюємо досвід роботи, обмінюючись інформацією, прагнемо щось нове впровадити у себе.

Ті, хто ще не має ніякого досвіду, проходять етап навчання. Окрім того, разом шукаємо варіанти освоєння нових виробів.

До речі, у цьому році порівняно з минулим обсяг експорту збільшили у 1,5 раза. Передбачаємо збільшити ще. Як бачимо, наша продукція посідає ще не останнє місце на міжнародному ринку і користується попитом, в тому числі і в капіталістичних країнах.

— Чи важко бути генеральним директором? З якими труднощами доводиться зустрічатися? Як шукаєте вихід?

— Звичайно, працювати було і раніше нелегко. Але сьогодні — значно важче. Хоча, здавалося б, надано більші права, самостійність... Проте ми сьогодні не звикли вирішувати питання самостійно, брати на себе відповідальність.

Розумію: треба міняти цю систему. Але не розвалювати повністю, не давши нічого натомість (це ми вже проходили). І лише за умови, що ми навчимося розумно, дбайливо господарювати, брати на себе відповідальність, виробимо систему, яка працюватиме. На цьому етапі турбота про людину — один із основних чинників. Це дуже важливо для керівника.

ВАСИЛИШИН Сергій Опанасович. Народився 1949 року на Поділлі. Закінчив Хмельницький електромеханічний технікум, працював майстром, начальником цеху, головним інженером.

З 1988 року — генеральний директор виробничого об'єднання по випуску ковальсько-пресового обладнання, заступник голови асоціації заводів-експортерів.

Надія ПАКУЛЬКО,
журналіст.

Хмельницький.

Фото Олександра ГОРЕНКА.

Продиктовано в номер

У Німеччині все спокійно

Пора відпусток спустошила і так небагатолюдні вулиці Німеччини. Негласне правило, що вдень треба перебувати на роботі, спрацьовує тут бездоганно. Ніхто не скажеш — славнозвісний німецький порядок. Здається, навіть безробітні, яких останнім часом у зв'язку з об'єднанням побільшало, зайняті: шукають собі роботу. За останніми повідомленнями, на сході Німеччини, незважаючи на різке зростання безробіття, рівень промислового виробництва дещо збільшився. Але така ситуація, за словами міністра економіки ФРН Ю. Мьоллемана, триватиме недовго, бо це пов'язано із сезонним характером робіт.

Першого вересня будуть продовжені парламентські дебати щодо бюджету на 1992 фінансовий рік. Основні статті після тривалих дискусій між партіями урядової коаліції вже затверджено. Видаткова частина бюджету зросла на три відсотки, при тому, що збільшаться витрати міністерства праці і соціальних справ та стабілізуються витрати на військові потреби. Об'єднані німецькі профспілки заявили, що «цей крок парламенту не можна назвати інакше, як безвідповідальним».

Скромні надбавки для забезпечення зайнятості на фоні інфляції, яка за останній тиждень дорівнює 3,6 відсотка, майже ніяк не впливають на соціальний стан безробітних у східних землях. У зв'язку з масовими звільненнями вони великим потоком виривають на благодатні західні землі, що спричиняє деякі труднощі для мешканців цього регіону, багато з яких теж місяцями не можуть знайти роботу. Але загалом картина інфляційного процесу у ФРН значно краща, ніж та, що очікується на осінь — зиму в СРСР. Ця думка панує в більшості засобів масової інформації.

А тим часом у невеличкому курортному місті Бад-Херсфельд, у приміщенні колізею, проходить традиційний фестиваль хорового співу, оперної та симфонічної музики. Увечорі численні кав'ярні та ресторани заповнюються відвідувачами, які відриваються від традиційного кухля пива для того, щоб іти на концерт. Після виступу, що закінчується близько 12-ї години, триває обговорення побаченого. І знову ж таки присутні традиційний напої. Нерідко все закінчується під ранок.

У ФРН політика й відпочинок мирно уживаються і не конкурують — усе має своє місце. Тому, напевне, у Німеччині все спокійно.

Тарас ПЕТРІВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Кассель — Бад-Херсфельд.

ТІЛЬКИ ДЛЯ ВАС ФРАНЦУЗЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ДЖАЗ

Акція дружби

Літо — це не тільки пора відпочинку, а й найрізноманітніших гастролей. Тому у серпні до нас приїздить відома французька джазова група «АРФІ». Хоча, правда, назвати її приїзд просто гастролями аж ніяк не можна. Бо це буде справжня велика українсько-французька культурна акція, у якій братимуть участь також і українські музиканти. Її організовують Київське відділення Міжреспубліканського центру традиційної культури «Відродження» Радянського фонду культури та Асоціація, яка теж має назву «АРФІ» (тобто Асоціація пошуку уявного фольклору, м. Ліон, Франція), за підтримки Французького культурного центру на Україні та АФАА (Французької асоціації артистичних акцій).

І що ж воно таке буде, спитає читач. Сподіваємось, все буде дуже цікаво. Передусім 18 серпня «АРФІ» разом з нашими джазменами дасть великий концерт у Жовтневому палаці Києва. На другий день у районі міського річкового вокзалу теж буде кілька виступів джазових груп. А ввечері артисти зберуться на великому комфортабельному теплоході і вирушать у подорож по Дніпру. Тоді вже й справді почнуться «Дніпровські гастролі» (офіційна назва акції), під час яких, зупиняючись у Дніпропетровську та Запоріжжі, музиканти даватимуть великі концертні шоу, причому відразу на кількох майданчиках. Цікаво, що крім артистів свою майстерність демонструватимуть і французькі кулінари, у яких теж будуть своєрідні гастролі. Передбачається проведення благодійних акцій.

Останній пункт подорожі — Одеса, де учасники заходу представлять найширшу програму. Так, один з концертів під назвою «Потьомкін», який є своєрідною музичною інтерпретацією видатного фільму Сергія Ейзенштейна, пройде 1 вересня на Потьомкінських сходах, а потім — на одному з бойових кораблів Чорноморського військово-морського флоту.

А тепер кілька слів про наших французьких гостей.

Асоціацію «АРФІ» було створено у 1976 році в процесі пошуку музикантами так званого «уявного фольклору», який, на їхню думку, є вираженням живої різноманітності життя, сплавом фольклору та авангарду. Тому в кожного артиста своя культура, свій дух, свої погляди на сучасність. Музичні горизонти «АРФІ» простягаються від фрі-джазу до електронної музики. Сьогодні в репертуарі групи багато унікальних вистав, де крім музики представлені різні види мистецтва — скульптура, поезія, кіно і навіть, як уже було сказано, кулінарія.

А ще з Франції приїдуть діячі культури, меценати, журналісти, що дасть можливість встановити тривалі ділові контакти з українськими колегами.

Отже, організатори та учасники акції вважають, що гастролі стануть новим кроком у зміцненні культурних зв'язків між двома країнами. А продовженням, можливо, будуть Дні Франції у Києві в 1992 році, про що вже ведуться переговори.

МІСТ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

запросив В. Фокіна до кінця року відвідати Грецію з офіційним візитом з метою остаточного підписання Угоди про дружбу, співробітництво, про розвиток економічних зв'язків між двома державами.

«Одним із перших кроків втілення в життя цієї Угоди було створення Українсько-грецької торгово-промислової палати.

Крім цього, йшлося про налагодження плідного співробітництва в галузях обміну технологіями в сільському господарстві про збільшення обсягу торгівлі як продовольчими, так і промисловими товарами. За словами грецького прем'єра, Україна, перебуваючи на перехідному етапі до ринкової економіки, має нагальну потребу в співробітництві з країнами Європейського ринку, і Греція може стати тим містком, через який Україна матиме можливість вийти на світову економічну арену.

Окремим питанням на прес-конференції стояла проблема національного та культурного відродження українців грецького походження, яких сьогодні в республіці нараховується майже 100 тисяч чоловік. Ішлося про створення поліграфічної бази новогрецькою мовою на Україні і допомогу з боку Греції в галузі культури та освіти грецькій національній меншості в республіці.

Після прес-конференції К. Міцотакіс мав зустріч із представниками республіканського товариства греків на Україні.

Артем ПРОХОРЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

СУБОТНІЙ ВИПУСК

ЗАЧІСКА ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО ІМПЕРАТОРА

З життя коронованих осіб

Ми знаємо, що будь-де в світі люди, особливо відомі, приділяють багато уваги своєму іміджу, однією з найважливіших частин якого є зовнішній вигляд. А який же зовнішній вигляд без відповідної зачіски? Якщо не згадувати про зірок кіно та естради, то й серед «серйозних» людей можна знайти багато цікавих прикладів.

Так, американському президентові Дж. Кеннеді майстер щодня укладав волосся волосинку до волосинки. Англійським перукарям теж довелося попрацювати, щоб надати зачісці їх колишнього прем'єра М. Тетчер більш м'яких і приємних форм. Цього не уник і Дж. Мейджор, який змінив її на важливому посту.

А недавно з такою проблемою зіткнувся й 31-річний наслідний принц Японії Нарухіто, коли ілюстрований тижневик «Сюкан Бансун» досить зухвало запропонував йому змінити стиль своєї зачіски. На думку журналістів, це допомогло б майбутньому імператору скоріше знайти свою наречену. Тому, взявши офіційну фотографію принца, вони зробили десять її варіантів, де спадкоємця трону зображено з різними зачісками — від ділових до напівпанківських, і розповсюдили їх серед ста спеціально обраних жінок. «Ми думаємо, — сказали журналісти, звертаючись до принца, — що ви повинні хоч трохи прислухатися до жіночих порад. Ну а якщо щось не сподобається, то можна просто коротко підстригтися і пригладити волосся».

Цікаво, що управління у справах імператорського двору, яке стежить за всім, що стосується імператорської сім'ї, було не дуже задоволене маніпуляціями з офіційним портретом, проте ніяк не прокоментувало доброзичливі поради.

Фото з журналу «Тайм»

Інформ-шоу

А ДЕ Ж НАШІ ТІНЬОВИКИ!

Американський журнал «Форбс» опублікував традиційний список найзаможніших людей світу. Під першим номером в ньому стоїть 87-річний Тайкіхіро Морі, власник цілої імперії нерухомого майна в Токіо, яка оцінюється в 15 мільярдів доларів. Його співвітчизнику Йосакі Цуцумі не вистачило трохи більше одного мільярда, щоб знову зайняти верхівку, яку він до того посідав чотири роки.

Їхній «конкурент» американець Сем Уолтон, власник мережі універмагів «Уол-март», міг би і виграти це змагання, але розділив свої 18 «кровних» мільярдів на п'ятьох членів родини. Проте у списку він на третьому місці.

Хоча у десятці найбільших багатіїв є не тільки японці та американці, проте провідною державою у сфері персонального багатства залишаються все ж таки Сполучені Штати: там налічують 64 чоловік та 32 родини, чиї капітали дорівнюють або перевищують один мільярд доларів. У Японії поки що 41 мільярдер, у ФРН — 40.

МІНІСТРИ-ЕКОНОМИ

Перед літньою відпусткою шведські міністри провели одну дуже серйозну акцію. Вони відмовилися виконувати постанову риксдагу (парламенту) про підвищення їхньої зарплати. Передбачалося, що членам кабінету з наступного року додатково виплачували б дев'ять тисяч крон до зарплати у 43 тисячі крон (прем'єр одержує 46 тисяч). Ця загальна сума становила б подвійне депутатське утримання і зростала б автоматично, із збільшенням доходів парламентаріїв (які, до речі, у матеріальному відношенні прирівнюються до суддів). Але, за словами прем'єра Карлссона, цей захід суперечить курсу властей на стримання темпів зростання платні для стабілізації економіки.

Цікаво, що недавно й самі депутати відмовилися від підвищення своєї зарплати в світлі закликів до суворої економії.

УСЕ ЖИТТЯ БЕЗ ПАСПОРТА

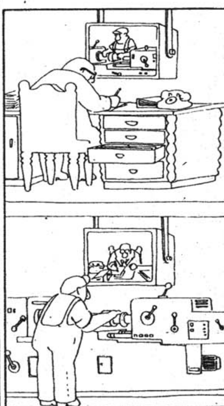
Недавно перуанський Національний інститут статистики та інформатики (НІСІ) провів одне дослідження і виявив дуже цікаву річ. Серед 22-мільйонного населення країни два з половиною мільйони перуанців не мають жодного документа, який засвідчував би їх особу і ніколи не проходили громадянської реєстрації в органах місцевої влади. За даними НІСІ, з 700 тисяч новонароджених не реєструються 140 тисяч, а з 200 тисяч випадків смерті — 80 тисяч. На думку журналу «Комерсіо», від цього перш за все страждає економіка. Не знаючи точної кількості робочих рук, уряд не може знайти чітких орієнтирів розвитку країни.

СПЕЦІАЛІСТАМ — НАЙКРАЩІ УМОВИ

Король невеличкої африканської держави Свазиленд Мсваті III дуже занепокоєний, бо його країні погрожує широкий «відплив умів».

За останні десять років Свазиленд покинуло близько чверті дипломованих спеціалістів, у першу чергу викладачів, що створює певні труднощі для підготовки спеціалістів на місці і може призвести до зниження загального рівня освіти. Монарх сказав: «Якщо мій уряд хоче, щоб країна йшла вперед, треба створити їм (спеціалістам) такі умови, за яких їх би не спокусило життя у сусідній ПАР».

Посміхніться

Карикатура з журналу «Ойленшпігель» (Німеччина).

Сторінку підготував Олексій ЄВСІКОВ.

Земля людей

Рубрику веде М. Ф. КОЗЛОВСЬКИЙ.

ТІЛЬКИ ТУТ, ТІЛЬКИ ЗАВЖДИ

Є таке чеське пиво, особливе тим, що випивається до останньої краплі там, де вариться. Вивозити — категорично заборонено, та й сенсу чема — бо, коли вивезеш, воно вже перестане бути єдиним у світі.

Але не будемо заздрити чехам, котрі це придумали.

Адже у кожного з нас є на світі щось таке, що належить тільки нам і тільки у єдиному місці.

Якийсь хутір, озеро, річечка.

І що з того, що ніхто, крім нас, не знає, що це і де це.

Тим краще! Тим ймовірніше, що цей шматочок неповторного світу надовше залишиться неповторним, ніхто не прийде й не скаже: ага, мовляв, це не вивозиться, отже — вип'ємо на місці...

...Що у нас ще дістається без купонів, талонів і взагалі безкоштовно! Хіба що — ми самі та отой куточок рідного простору, води і неба. Ми — нічиї, й належимо тільки одне одному. І мусимо берегти одне одного.

Тільки так і виживемо.

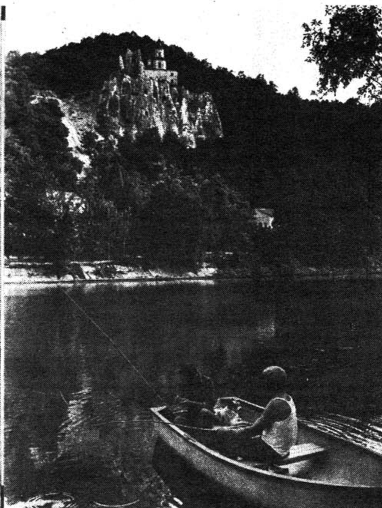
Тільки так.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

РЕАЛЬНОГО ПІДВИЩЕННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НЕ ВІДБУЛОСЬ

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ міністрові охорони здоров'я УРСР Ю. П. СПІЖЕНКУ, міністрові праці УРСР В. С. ВАСИЛЬЧЕНКУ

Адміністративне керівництво охороною здоров'я республіки взяло до виконання лист Міністерства охорони здоров'я УРСР № 10.01.04—87 від 7.05.1991 року «Про введення нових умов оплати праці», складений на підставі постанови колегії Міністерства праці УРСР № 33 від 17.04.1991 року.

В умовах ринкових відносин, різкого подорожчання життя, зниження до останньої межі прожиткового мінімуму медики України цих рішень чекали. У них жевріла надія, що їхні справедливі вимоги буде взято до уваги. Сьогодні, коли вже названі рішення ухвалено, залишається тільки шкодувати, що всі заходи медичної громадськості республіки з цього питання не дали сподіваних результатів. У зв'язку з цим вважаємо за обов'язок заявити:

— реформа оплати праці в галузі стала об'єктивною потребою з огляду на соціальну напруженість у середовищі медиків, яка останнім часом дуже загострилась на Україні;

— зміни в заробітній платі працівників охорони здоров'я республіки відбулися з великим запізненням;

— сьогодні реальна вартість життя в республіці практично нівелювала вашу ініціативу, бо диспропорція, яка існувала досі, залишилася без змін: заробітна плата медиків, як була, так і є нижчою ніж в інших галузях народного господарства;

— реформа перетворилася на мінімальну компенсацію різко підупалого економічного рівня життя медиків;

— введення до розмірів нових ставок і посадових окладів компенсаційної допомоги свідчить, що реального підвищення заробітної плати в галузі не сталося;

— якщо нові ставки й оклади розглядати як гарантії мінімального рівня оплати праці, то вони, як і були, — на межі бідності і розраховані тільки на наднормативну роботу медиків;

— спроба відійти від зрівнялівки спричинилася до ще більшої дискримінації, оскільки всім працівникам призначено рівні оклади без урахування загального трудового і професійного стажу роботи;

— різниця в оплаті праці медиків усіх категорій настільки незначна, а розмір грошової винагороди за кваліфікацію настільки неістотний, що все це не може стати стимулом високопрофесійної діяльності;

— передача до рук адміністрації прав на призначення додаткових оплат та атестацію ставить практично медика у ще більшу залежність від волі функціонерів;

— оскільки бюджет охорони здоров'я на 1991 рік формувався за давнім принципом «згори вниз» без огляду на потребу децентралізації оплати праці і формування джерел фінансування з місцевих ресурсів, то на введення істотних додаткових оплат керівникам лікувальних закладів сподіватися теж не доводиться.

Медики республіки розуміють, що ваші рішення по галузі були прийняті під твердим пресингом інших галузей народного господарства. Але чи можна миритися з таким становищем далі? Здоров'я населення — це категорія не тільки соціальна, а й економічна. Для його охорони теж потрібен цілком матеріалізований розрахунок.

Ринкові відносини передбачають визначення передусім цін на кваліфіковану працю, тож поки практично медицина республіки не стане багатоукладною і не передасть своїх ресурсів на справжній ринок праці, поліпшення соціально-економічного становища медичних працівників не настане, так само не настане істотного поліпшення якості медичної допомоги населенню.

Президент Асоціації лікарів України, заслужений лікар УРСР, кандидат медичних наук Юрій ГОРДОН.

Післямова редакції. Як повідомив голова ЦК профспілки працівників охорони здоров'я Микола Лук'янов, по суті питань, порушених у наведеному листі, центральний комітет профспілки і координаційна рада звернулись до Кабінету міністрів УРСР, але той замість того, щоб розглянути вимоги медиків, переправив звернення до... Міністерства охорони здоров'я республіки.

СКАЖІТЬ, ЯКЕ У ВАС ЗДОРОВ'Я...

Немилосердна статистика навертає до думки: на межі екологічної кризи Придніпров'я і Придністров'я, Донбас і Кривбас, Північний Крим, узбережжя й акваторії Чорного та Азовського морів. Середня тривалість життя в Україні скоротилась до 63 років. За цим показником республіка на 32-му місці в світі. У нас найнижча в Союзі народжуваність — 14,5—15 народжень на тисячу населення. Вона продовжує падати. Шкідливе навколишнє середовище спричинює безплідність — сьогодні 12 шлюбів із ста безплідні саме через неблагополучну екологію. Утричі зросла народжуваність розумово відсталих дітей. За рівнем дитячої смертності, а також кількістю ракових захворювань Україна на першому місці в світі... Перефразовуючи відомий вислів, можна сформулювати цей взаємозв'язок так: скажіть, яке у вас здоров'я, і я скажу, яке у вас навколишнє середовище, а також характер суспільного процесу.

Специфіка екологічної кризи, особливо після чорнобильської аварії, вимагає серйозної і невідкладної роботи у справі охорони людини. З цією метою при Українському республіканському товаристві «Милосердя і здоров'я» створено благодійну асоціацію «Екологія і людина». Вона започаткувала при собі Інститут екології людини. Це — громадська організація на самофінансуванні. Основне завдання інституту — розробка актуальних проблем екології людини на Україні й передусім у Києві. Це також і формування відповідної екологічної освіти тощо.

Серед наукових доробок інституту — нові біофізичні методики діагностики стану організму людини, методики контролю впливу інкорпорованих тяжких металів, радіонуклідів, методи їх виведення, зміцнення та профілактики імунної системи організму. Розробляються нові лікарські препарати для корекції екологічних відхилень в організмі людини тощо.

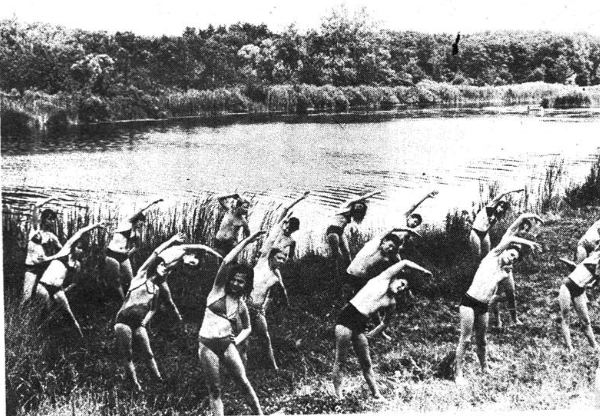
Інститут екології людини разом з деякими медичними установами виступив ініціатором реалізації програми «Екологія дітей Києва». Як це не дивно, та з часу чорнобильської аварії здоров'ям дітей з точки зору впливу екологічних ситуацій в місті, по суті, ніхто не займався. Справа не тільки в тому, щоб провести формальний диспансерний огляд, визначити процент хворих... Передусім необхідно розробити принципово новий підхід до обстеження дітей, щоб виявити специфіку саме екологічного впливу на їхнє здоров'я. У разі виявлення забруднення і змін в організмі провести профілактичне очищення, зміцнити імунну систему, здійснити необхідну реабілітацію організму дітей, розробити профілактичні заходи.

Програма оздоровлення та профілактики дітей може бути поширена на всі області України.

Інститут екології людини не належить до урядових організацій. Можливо, з часом такий заклад буде функціонувати в системі Академії наук України. Проблеми екології людини необхідно вивчати грунтовно. Ми запрошуємо всіх до співпраці з нами.

Михайло КУРИК, доктор фізико-математичних наук, директор Інституту екології людини.

«АЛМАЗ» У СОСНОВОМУ ЛІСІ

Затишно дітям у піонерському таборі Полтавського заводу штучних алмазів, що розташувався поблизу села Верхоли. Зручні спальні корпуси, просторі клуб та їдальня, спортивний комплекс... За сезон тут оздоровлюються близько 600 хлопчиків та дівчаток, серед яких не тільки діти працівників підприємства, а й гості з українських та білоруських сіл, що постраждали від чорнобильської катастрофи.

На знімках: піонервожата Ала Земляна із своїми вихованцями; ранкова зарядка на річці.

Фото Петра ЗДОРОВИЛА.

Інтим-хвилинка

ЩО ЗАПРОПОНУЄТЕ З..?

За наших умов це запитання звучить точно так, як задорновське «що запропонуєте з кефірів?». А може, й ще більш дивно, бо, якщо «з кефірів» нам можуть запропонувати вчорашній, то з презервативів — зразка тридцятих років.

Зате їх чимало випускають більше. Якщо колись «виріб № 2» виготовляв єдиний у країні Баківський завод, то тепер працюють лінії в Армавірі, налагоджуються в Єревані, Волзькому, Буйнакську і Красноярську. У нинішньому році буде встановлено потрібне обладнання у Тобольську, Москві. До 1995 року випуск презервативів сягне 2,8 мільярда на рік. Тобто на душу населення припадатиме 10 штук, це при тому, що в Європі, США, Японії випускають відповідно 2,2; 1,5; 3—4 штуки на душу. Їм, розвинутим, більше і не потрібно, бо мають інші контрацептиви. У нас же бракує спіралей і гормональних засобів, тож витрачаємо гроші на закупівлю та виробництво презервативів. І не копійки — мільйони карбованців!

Про естетичну сторону — що казати? Недаремно знавці платять по 10 карбованців на «чорному» ринку при державній ціні 10 копійок: імпортні «вироби» різнокольорові, оброблені таким чином, що здатні принести фізичне задоволення близьким людям. Але є ще таке питання, як надійність. Поступившись місцем іншим контрацептивам як засобу проти вагітності, вони набули значення як засіб захисту проти СНІДу та різних венеричних захворювань. Чи виконують вони свою роль?

Розмір головки сперматозоїда — три мікрони, а вібріона HIV (збудника СНІДу) — 0,1 мікрона. Мікроотвори, крізь які не пройдуть перші, вільно пропустять другі. Англійські електронні системи перевірки кондомів настроєні на електричний опір 200 кілоом. Дірочку розміром в три мікрони вони не пропустять. Але ж дірочка може бути менша, і крізь неї пройдуть, крім вірусу СНІДу, вірус герпеса, хламідія трахоматіс, гонокок (відповідно 0,1 мкм, 0,2 мкм, 0,8 мкм)... Кількість збудників, які потрапляють до організму, може бути невелика, але ж... Тому західні виробники використовують для обробки кондомів спермицид Нопоксил-9, який знищує не тільки сперміїв, а й віруси. У нас же у всіх інстанціях у відповідь на запитання про спермициди та антисептики тільки знизують плечима.

Сергій **КОВАЛЕНКО.**

А ви і не знали

НОВИЙ МЕТОД

Вам призначено зондування? Звичайно ж, боїтесь. Так, процедура не з приємних.

Одеські винахідники запропонували гуманніший і до того ж точніший спосіб визначення кислотності шлункового соку. — оксигемометричний. Його автори, співробітники ВНДІ гігієни водного транспорту кандидат медичних наук О. Нетудихатка та інженер В. Коміссаров, використали загальновідомий факт, що основою шлункового соку є соляна кислота. Чим її більше, тим сильніше сік впливає на їжу, тим швидше розчинені інгридієнти всмоктуються стінками шлунку і потрапляють у кров. Отже, уранці, до вживання їжі, пацієнтові на вушну раковину прикріплюють датчик приладу-оксигемографа і визначають насичення артеріальної крові киснем. Це служить вихідною точкою. Потім пацієнт ковтає тест-капсулу з метиленовою синню (повний склад її винахідники поки що не розкривають). Цей момент дослідники позначають на діаграмній стрічці приладу. Шлунковий сік розчиняє капсулу, метиленова синь потрапляє в кров і зв'язує кисень гемоглобіну, переводячи його в оксигемоглобін. Ця речовина поглинає червоне світло, яке пропускається через кров, слабше, ніж гемоглобін. Це фіксує фотоелемент приладу. Крива на діаграмній стрічці повзе вгору. Як тільки вона піднімається на дві поділки, запис припиняють. Про результати говорить час підйому.

Дослідження шлункового соку оксигемометрією у хворої М., 42 років показало, що час появи барвника в артеріальній крові вуха дорівнює 10 хвилинам. Порівняння із стандартною шкалою показало, що кислотність шлункового соку (дебіт соляної кислоти, тобто її виділення за одиницю часу) становить менш як 0,05 мекв. Діагноз: вогнищевий атрофічний гастрит.

Усе дослідження триває 10—15 хвилин. Не потрібні реактиви, посуд, узагалі ніякого лабораторного обладнання. Спосіб стає надзвичайно дешевим, а оксигемометри випускаються серійно і коштують недорого. Але головне — ніяких психічних і фізичних травм для пацієнта.

Вам призначено зондування? Тож знайте: є можливість уникнути неприємної процедури. Розкажіть про це лікарям, бо як я пересвідчився, практикам відкриття одеських учених невідоме. Тому хворі, як і раніше, беруть з собою рушник і йдуть «ковтати кишку»...

Михайло КАРЛОВ.
Одеса.

ЗЛОВІСНИЙ ВІДБЛИСК РОДИМОК

Як відомо, родимі плями — це пігментовані утворення на шкірі. Ніхто від них не застрахований. І невеличкі чарівні, і великі негарні родимки є практично у всіх людей. Те, що негарно,— півбіди. Родимки, як правило зовні безпечні, можуть виявитись раковими — меланомами. Як відрізнити доброякісну родиму пляму від злоякісної?

Донедавна лікарям доводилось робити боляче пацієнту і брати пробу тканини на аналіз. Але травмувати родимки небезпечно, інколи це провокує їх швидке збільшення. І ось співробітники Нюрнберзької клініки захворювань шкіри і Гісенського університету (Німеччина) застосували для обстеження родимих плям флуоресцентний мікроскоп. («Гутен Таг», 1990, № 8). Виявилось, небезпеку можна розпізнати безпечним методом. Здорова частина шкіри флуоресціює досить слабко. Безпечні родимі плями — разів у п'ять слабкіше. Але як тільки в поле зору мікроскопа потрапляють злоякісні клітини, інтенсивність флуоресценції різко зростає. Меланоми світяться у десять разів яскравіше, ніж нормальна шкіра.

Німецькі вчені працюють над молекулярним механізмом ефекту і розробляють комп'ютерну систему для діагностики родимих плям. Може, і нам цей метод стане у пригоді? Комп'ютерів, звичайно, не вистачає, але флуоресцентні мікроскопи є.

О. БЕРСЄНЄВА.

Просили перевірити

КУДИ ЇДЕШ? НА КУРОРТ

«Нині, щоб відпочити, треба такі гроші заплатити, що не раз подумаєш: їхати кудись чи дома сидіти. А тут ще преса підкидає інформацію: санітарні служби закривають південні пляжі один за одним. То, може, тим, хто збирається на курорти Кримської, Одеської, Херсонської, Миколаївської, Донецької та Запорізької областей, варто здати квитки?

С. СМОЛЯННИКОВ».
Київ.

Набираю телефони відділів охорони здоров'я згадуваних областей. Щодо Одеси, один пляж у місті працює. По районах області: в Овідіопольському та Іллічівському пляжі закрито через аварійний стан колектора, у Білгород-Дністровському — через аварію на очисних спорудах, пляжі Приморського постраждали від стоків з полів. У воді знайдено патогенну кишкову паличку, стафілокок.

У Криму постійно закриті сім пляжів у районі Великої Ялти, один — у Алушті і три — у Саках. Причина — нечисті стоки у море. Всі інші закриваються і відкриваються у залежності від бактеріальних показників.

Зовсім інше становище в Херсонській області. У Бериславі міський пляж дожиною до 200 метрів закрито під загрозою прориву стічних вод, а на пляжі піонерського табору «Алые паруса» в Лазурному підмило берег. Вода ж чиста на всіх пляжах.

Можна користуватися і пляжами Миколаєва.

Це — те, що мені вдалося з'ясувати. Ну, а вам вирішувати, чи здавати квитки.

Марина ДЯТЛОВА.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

І. Заснувати пост Президента Української Радянської Соціалістичної Республіки.

ІІ. У зв'язку з цим внести до Конституції Української РСР такі зміни і доповнення:

1) доповнити Конституцію Української РСР новою главою 12^1 такого змісту:

«Глава 12^1. Президент Української РСР

Стаття 114^1. Президент Української Радянської Соціалістичної Республіки є найвищою посадовою особою Української держави і главою виконавчої влади.

Повноваження Президента Української РСР визначаються Конституцією Української РСР.

Стаття 114^2. Президентом Української РСР може бути обраний громадянин Української РСР не молодший тридцяти п'яти років.

Одна й та ж особа не може бути Президентом Української РСР більше двох строків підряд.

Президент Української РСР не може бути народним депутатом, займати будь-яку посаду у державних органах і громадських об'єднаннях, а також в інших організаціях та займатися комерційною діяльністю.

Стаття 114^3. Президент Української РСР обирається громадянами Української РСР на основі загального, рівного і прямого виборчого права при таємному голосуванні строком на п'ять років.

Порядок проведення виборів Президента Української РСР визначається Законом «Про вибори Президента Української РСР».

Стаття 114^4. Президент Української РСР при вступі на посаду приносить присягу на пленарному засіданні Верховної Ради Української РСР. Текст присяги і порядок її принесення визначаються Законом «Про Президента Української РСР».

Стаття 114^5. Президент Української РСР:

1) виступає гарантом забезпечення прав і свобод громадян, державного суверенітету України, додержання Конституції і законів Української РСР;

2) представляє Українську РСР у міждержавних і міжнародних відносинах;

3) вживає необхідних заходів щодо забезпечення обороноздатності, державної і суспільної безпеки та територіальної цілісності республіки;

4) очолює систему органів державного управління, забезпечує їх взаємодію з Верховною Радою Української РСР;

5) звертається з посланнями до народу Української РСР, подає на розгляд Верховної Ради Української РСР щорічні доповіді про виконання прийнятих Верховною Радою Української РСР соціально-економічних та інших програм, про становище Української РСР та програми внутрішньополітичної і зовнішньополітичної діяльності Президента і Уряду Української РСР. Верховна Рада Української РСР більшістю голосів від загальної кількості народних депутатів Української РСР вправі зажадати від Президента Української РСР позачергової доповіді з найбільш важливих питань державного життя;

6) представляє Верховній Раді Української РСР кандидатуру для призначення на посаду Прем'єр-Міністра; вносить пропозицію Верховній Раді Української РСР про звільнення з посади Прем'єр-Міністра;

7) за погодженням з Верховною Радою Української РСР призначає Державного міністра з питань оборони, національної безпеки і надзвичайних ситуацій Української РСР, Міністра внутрішніх справ Української РСР, Міністра закордонних справ Української РСР, Міністра фінансів Української РСР, Міністра юстиції Української РСР, Голову Комітету державної безпеки Української РСР.

За поданням Прем'єр-Міністра призначає і звільняє інших членів Кабінету Міністрів Української РСР.

8) веде переговори і підписує міждержавні і міжнародні договори Української РСР, які набирають чинності після ратифікації Верховною Радою Української РСР; призначає і відкликає дипломатичних представників Української РСР в іноземних державах і при міжнародних організаціях; приймає вірчі і відкличні грамоти акредитованих при ньому дипломатичних представників іноземних держав;

9) нагороджує державними нагородами Української РСР, присвоює почесні звання Української РСР;

10) вирішує питання прийняття до громадянства і виходу з громадянства Української РСР, надання притулку;

11) здійснює помилування осіб, засуджених судами Української РСР;

12) приймає рішення у випадках оголошення стану війни та небезпеки державному суверенітету Української РСР про загальну чи часткову мобілізацію на території Української РСР та запровадження воєнного стану в окремих місцевостях республіки. Порядок введення і режим воєнного стану визначаються законами Української РСР;

13) оголошує в разі необхідності зонами надзвичайних екологічних ситуацій окремі місцевості Української РСР.

Стаття 114^6. Президент Української РСР на основі і на виконання Конституції і законів Української РСР в межах своєї компетенції видає укази, які є обов'язковими до виконання на території Української РСР.

У разі визнання Конституційним Судом Української РСР указів Президента такими, що суперечать Конституції Української РСР і законам Української РСР, вони вважаються нечинними.

Стаття 114^7. Президент Української РСР має право скасувати постанови і розпорядження Кабінету Міністрів Української РСР, Уряду Кримської АРСР, акти міністерств Української РСР інших підвідомчих йому органів, виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів Української РСР, а також зупиняти дію рішень органів виконавчої влади Союзу РСР на території Української РСР, якщо вони суперечать Конституції Української РСР і законам Української РСР;

Стаття 114^8. Президент Української РСР підписує закони Української РСР. Він має право не пізніш як у двотижневий строк повернути закон із своїми запереченнями до Верховної Ради Української РСР для повторного обговорення і голосування. Якщо Верховна Рада Української РСР більшістю голосів підтвердить раніше прийняте нею рішення, закон вважається прийнятим.

Стаття 114^9. Президент Української РСР користується правом недоторканності.

У разі порушення Президентом Конституції і законів Української РСР Президент може за висновком Конституційного Суду Української РСР бути зміщений з посади Верховною Радою Української РСР. Рішення про зміщення Президента в такому випадку приймається більшістю не менш як дві третини від загальної кількості народних депутатів Української РСР.

Верховна Рада Української РСР може призначити всеукраїнський референдум з питання про дострокове припинення повноважень Президента за ініціативою громадян Української РСР, при достроковому припиненні повноважень Президента Української РСР за результатами референдуму нові вибори проводяться відповідно до Закону «Про вибори Президента Української РСР»;

2) пункт 9 статті 97 викласти в такій редакції:

«9) затвердження за пропозицією Президента Української РСР Прем'єр-Міністра; утворення і ліквідація за пропозицією Президента Української РСР міністерств Української РСР»;

3) частину першу статті 103 після слів «постійним комісіям Верховної Ради Української РСР» доповнити словами «Президенту Української РСР»:

4) пункти 9, 10, 11, 12, 13, 14 і 16 статті 106 виключити;

5) частину першу статті 107 виключити;

6) у статті 108:

у пункті першому виключити слова «закони Української РСР та інші»;

у пункті четвертому виключити слова «Прем'єр-Міністра Української РСР», «Голови Комітету державної безпеки Української РСР»;

пункти другий і п'ятий виключити;

7) у частині першій статті 111 і у частині першій статті 118 слова «Голови Верховної Ради Української РСР» замінити словами «Президента Української РСР»;

8) статтю 120 після слів «указів Президії Верховної Ради Української РСР» доповнити словами «указів Президента Української РСР»;

ІІІ. Встановити, що Президент Української РСР вступає на посаду з моменту прийняття присяги. До вступу Президента на посаду надані йому цим Законом повноваження виконуються тими ж органами і посадовими особами, які їх до цього виконували.

IV. Цей Закон ввести в дію з моменту його прийняття.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК

м. Київ
5 липня 1991 року

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Стаття 1. Відповідно до Конституції Української РСР Президент Української Радянської Соціалістичної Республіки є найвищою посадовою особою Української держави і главою виконавчої влади.

Повноваження Президента Української РСР визначаються Конституцією Української РСР.

Стаття 2. Президентом Української РСР може бути громадянин Української РСР не молодший тридцяти п'яти років на день виборів.

Одна й та ж особа не може бути Президентом Української РСР більше двох строків підряд.

Президент Української РСР не може бути народним депутатом, займати будь-яку посаду у державних органах і громадських об'єднаннях, а також в інших організаціях та займатися комерційною діяльністю.

Якщо особа, яка обрана Президентом Української РСР, є народним депутатом, то її депутатські повноваження припиняються з моменту вступу на посаду.

Порушення вимог цієї статті викликає втрату президентських повноважень, обрана особа не може бути приведена до присяги.

Стаття 3. Порядок проведення виборів Президента Української РСР визначається Законом про вибори Президента Української РСР.

Стаття 4. Президент Української РСР вступає на посаду з моменту прийняття присяги.

При вступі на посаду Президент Української РСР приносить присягу такого змісту:

«Урочисто присягаю народові України при здійсненні повноважень Президента Української Радянської Соціалістичної Республіки суворо додержувати Конституції і законів Української РСР, поважати і охороняти права і свободи людини і громадянина, захищати суверенітет Української РСР, сумлінно виконувати покладені на мене високі обов'язки».

Присяга приноситься Президентом Української РСР не пізніш як у п'ятнадцятиденний строк після офіційного оголошення результатів виборів. Дату принесення присяги визначає Верховна Рада Української РСР.

Президент Української РСР приносить присягу в урочистій обстановці на засіданні Верховної Ради Української РСР, тримаючи Конституцію Української РСР.

Приведення Президента Української РСР до присяги проводиться Головою Верховної Ради Української РСР або особою, яка виконує його обов'язки.

Стаття 5. Президент Української РСР вправі брати участь у засіданнях Верховної Ради Української РСР, в обговоренні питань, внесених на її розгляд.

Президент підписує закон, прийнятий Верховною Радою Української РСР, не пізніш як у десятиденний строк з дня передачі його на підпис.

У разі незгоди з законом Президент вправі не пізніш як у двотижневий строк повернути його із своїми запереченнями до Верховної Ради Української РСР для повторного обговорення і голосування. Якщо Верховна Рада Української РСР більшістю голосів підтвердить раніше прийняте нею рішення, закон вважається прийнятим і Президент зобов'язаний підписати його у десятиденний строк з дня повторної передачі його на підпис.

Стаття 6. Президент Української РСР здійснює свої повноваження, спираючись на Кабінет міністрів Української РСР, може створювати необхідні управлінські і консультативні структури.

Стаття 7. Президент Української РСР на основі і на виконання Конституції і законів Української РСР в межах своєї компетенції видає укази, які є обов'язковими до виконання на території Української РСР.

Президент Української РСР має право скасовувати постанови і розпорядження Кабінету міністрів Української РСР, уряду Кримської АРСР, акти міністерств Української РСР, інших підвідомчих йому органів, виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів Української РСР, а також зупиняти дію рішень органів виконавчої влади Союзу РСР на території Української РСР, якщо вони суперечать Конституції Української РСР і законам Української РСР.

Стаття 8. Президент не може передавати свої повноваження іншим особам або органам.

Стаття 9. Президент Української РСР користується правом недоторканності.

За посягання на честь і гідність Президента винні особи підлягають відповідальності згідно з чинним законодавством.

Звання Президента Української РСР охороняється законом.

Стаття 10. Президент Української РСР виконує свої обов'язки до вступу на посаду новообраного Президента, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою статті 114^{9} Конституції Української РСР.

Звання Президента зберігається за ним довічно.

Стаття 11. Порядок фінансового та матеріально-технічного забезпечення державної діяльності Президента Української РСР визначається законодавством Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ 5 липня 1991 року.

Постанова Верховної Ради Української РСР

Про порядок введення в дію Закону «Про вибори Президента Української РСР»

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон Української РСР «Про вибори Президента Української РСР» з моменту його прийняття.
2. Встановити, що вимоги, передбачені в частині першій статті 6 цього Закону, не поширюються на вибори першого Президента Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК

м. Київ
5 липня 1991 року

Постанова Верховної Ради Української РСР

Про порядок введення в дію Закону Української РСР «Про Президента Української РСР»

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

Ввести в дію Закон Української РСР «Про Президента Української РСР» з моменту його прийняття.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК

м. Київ
5 липня 1991 року

Глава I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Вибори Президента Української РСР

Президент Української Радянської Соціалістичної Республіки обирається громадянами Української РСР на основі загального, рівного і прямого виборчого права при таємному голосуванні строком на п'ять років.

Президентом Української РСР може бути обраний громадянин Української РСР не молодший тридцяти п'яти років, який відповідно до цього Закону, має виборчі права, проживає на території Української РСР не менше десяти років і володіє державною мовою. Одна і та ж особа не може обиратися Президентом більш як на два строки підряд.

Порушення вимог цієї статті тягне за собою визнання виборів Президента Української РСР недійсними.

Стаття 2. Законодавство про вибори Президента Української РСР

Організація і проведення виборів Президента Української РСР регулюється Конституцією Української РСР, цим Законом, а також іншими законодавчими актами Української РСР.

Стаття 3. Принципи участі громадян у виборах Президента Української РСР

У виборах Президента Української РСР мають право брати участь громадяни Української РСР, які досягли 18 років.

Будь-які прямі або непрямі обмеження виборчих прав громадян Української РСР залежно від походження, соціального і майнового стану, расової і національної належності, статі, освіти, мови, ставлення до релігії, політичних поглядів, часу проживання на території України, роду і характеру занять забороняються.

У виборах Президента Української РСР не беруть участі психічно хворі громадяни, визнані судом недієздатними, та особи, які тримаються в місцях позбавлення волі.

Громадяни беруть участь у виборах на рівних засадах, безпосередньо, кожний виборець має один голос.

Контроль за волевиявленням виборців не допускається.

Стаття 4. Гласність при підготовці і проведенні виборів Президента Української РСР

Діяльність виборчих комісій, державних і громадських органів, які відповідно до цього Закону беруть участь у підготовці і проведенні виборів Президента Української РСР, здійснюється відкрито і гласно.

Рішення відповідних державних і громадських органів, що стосуються виборів Президента Української РСР, доводяться до відома громадян за допомогою засобів масової інформації або іншим шляхом не пізніш як на п'ятий день з моменту їх прийняття.

Виборчі комісії інформують громадян про своє місцезнаходження, час роботи, про утворення виборчих округів, висунутих кандидатів у Президенти, підсумки реєстрації кандидатів, біографічні дані про зареєстрованих кандидатів, результати голосування по кожному кандидату і підсумки виборів.

На засіданнях виборчих комісій, під час голосування, підрахунку голосів на виборчих дільницях у виборчих округах, а також при визначенні результатів голосування мають право бути присутніми народні депутати, представники політичних партій, громадських об'єднань і рухів, зареєстрованих у встановленому порядку, трудових колективів, колективів професійно-технічних, середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, зборів виборців за місцем проживання і військовослужбовців по військових частинах, органів державної влади, довірені особи кандидатів в Президенти. Повноваження зазначених представників засвідчуються відповідним документом. Про намір представників бути присутніми в день виборів у приміщеннях для голосування або на засіданнях виборчих комісій повинно бути повідомлено відповідним виборчим комісіям не пізніш як за два дні до виборів. Втручання зазначених представників у роботу виборчих комісій не допускається. Результати підрахунку голосів оголошуються присутнім на засіданні комісії.

Засоби масової інформації висвітлюють хід підготовки і проведення виборів Президента Української РСР. Їх представникам гарантується безперешкодний доступ на всі збори і засідання, пов'язані з виборами.

На час проведення виборів Президента Української РСР всі громадські заходи, пов'язані з виборами, проводяться без перешкод. Місцеві органи влади повідомляються про проведення цих заходів їх організаторами, відповідальність за порушення громадського порядку під час їх проведення покладається на організаторів.

Стаття 5. Матеріально-технічне забезпечення виборів Президента Української РСР

Витрати, пов'язані з підготовкою і проведенням виборів Президента Української РСР, проводяться виборчими комісіями з єдиного централізованого фонду, створюваного Центральною виборчою комісією по виборах Президента Української РСР за рахунок державних коштів, а також коштів, які добровільно передаються підприємствами, установами, організаціями, громадськими об'єднаннями і окремими громадянами.

Максимальний розмір добровільних пожертвувань на одного кандидата в Президенти, а також максимальний розмір окремого пожертвування визначається Верховною Радою Української РСР за пропозицією Центральної виборчої комісії по виборах Президента Української РСР.

Підприємства, установи і організації, державні та громадські органи надають у розпорядження виборчих комісій безплатно приміщення, обладнання і транспортні засоби, необхідні для підготовки і проведення виборів.

Будь-яка пряма або непряма участь зарубіжних організацій та іноземних громадян у фінансуванні та іншій матеріальній підтримці виборчої кампанії кандидатів у Президенти Української РСР не допускається.

При порушенні кандидатом у Президенти Української РСР вимог цієї статті щодо фінансування та іншої матеріальної підтримки він усувається від подальшої участі у виборах в судовому порядку.

Закон Української Радянської Соціалістичної Ре[illegible]

ПРО ВИБОРИ ПРЕЗИДЕН[illegible] УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Глава І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Вибори Президента Української РСР

Президент Української Радянської Соціалістичної Республіки обирається громадянами Української РСР на основі загального, рівного і прямого виборчого права при таємному голосуванні строком на п'ять років.

Президентом Української РСР може бути обраний громадянин Української РСР не молодший тридцяти п'яти років, який відповідно до цього Закону, має виборчі права, проживає на території Української РСР не менше десяти років і володіє державною мовою. Одна і та ж особа не може обиратися Президентом більш як на два строки підряд.

Порушення вимог цієї статті тягне за собою визнання виборів Президента Української РСР недійсними.

Стаття 2. Законодавство про вибори Президента Української РСР

Організація і проведення виборів Президента Української РСР регулюється Конституцією Української РСР, цим Законом, а також іншими законодавчими актами Української РСР.

Стаття 3. Принципи участі громадян у виборах Президента Української РСР

У виборах Президента Української РСР мають право брати участь громадяни Української РСР, які досягли 18 років.

Будь-які прямі або непрямі обмеження виборчих прав громадян Української РСР залежно від походження, соціального і майнового стану, расової і національної належності, статі, освіти, мови, ставлення до релігії, політичних поглядів, часу проживання на території України, роду і характеру занять забороняються.

У виборах Президента Української РСР не беруть участі психічно хворі громадяни, визнані судом недієздатними, та особи, які тримаються в місцях позбавлення волі.

Громадяни беруть участь у виборах на рівних засадах, безпосередньо, кожний виборець має один голос.

Контроль за волевиявленням виборців не допускається.

Стаття 4. Гласність при підготовці і проведенні виборів Президента Української РСР

Діяльність виборчих комісій, державних і громадських органів, які відповідно до цього Закону беруть участь у підготовці і проведенні виборів Президента Української РСР, здійснюється відкрито і гласно.

Рішення відповідних державних і громадських органів, що стосуються виборів Президента Української РСР, доводяться до відома громадян за допомогою засобів масової інформації або іншим шляхом не пізніш як на п'ятий день з моменту їх прийняття.

Виборчі комісії інформують громадян про своє місцезнаходження, час роботи, про утворення виборчих округів, висунутих кандидатів у Президенти, підсумки реєстрації кандидатів, біографічні дані про зареєстрованих кандидатів, результати голосування по кожному кандидату і підсумки виборів.

На засіданнях виборчих комісій, під час голосування, підрахунку голосів на виборчих дільницях у виборчих округах, а також при визначенні результатів голосування мають право бути присутніми народні депутати, представники політичних партій, громадських об'єднань і рухів, зареєстрованих у встановленому порядку, трудових колективів, колективів професійно-технічних, середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, зборів виборців за місцем проживання і військовослужбовців по військових частинах, органів державної влади, довірені особи кандидатів в Президенти. Повноваження зазначених представників засвідчуються відповідним документом. Про намір представників бути присутніми в день виборів у приміщеннях для голосування або на засіданнях виборчих комісій повинно бути повідомлено відповідним виборчим комісіям не пізніш як за два дні до виборів. Втручання зазначених представників у роботу виборчих комісій не допускається. Результати підрахунку голосів оголошуються присутнім на засіданні комісії.

Засоби масової інформації висвітлюють хід підготовки і проведення виборів Президента Української РСР. Їх представникам гарантується безперешкодний доступ на всі збори і засідання, пов'язані з виборами.

На час проведення виборів Президента Української РСР всі громадські заходи, пов'язані з виборами, проводяться без перешкод. Місцеві органи влади повідомляються про проведення цих заходів їх організаторами, відповідальність за порушення громадського порядку під час їх проведення покладається на організаторів.

Стаття 5. Матеріально-технічне забезпечення виборів Президента Української РСР

Витрати, пов'язані з підготовкою і проведенням виборів Президента Української РСР, проводяться виборчими комісіями з єдиного централізованого фонду, створюваного Центральною виборчою комісією по виборах Президента Української РСР за рахунок державних коштів, а також коштів, які добровільно передаються підприємствами, установами, організаціями, громадськими об'єднаннями і окремими громадянами.

Максимальний розмір добровільних пожертвувань на одного кандидата в Президенти, а також максимальний розмір окремого пожертвування визначається Верховною Радою Української РСР за пропозицією Центральної виборчої комісії по виборах Президента Української РСР.

Підприємства, установи і організації, державні та громадські органи надають у розпорядження виборчих комісій безплатно приміщення, обладнання і транспортні засоби, необхідні для підготовки і проведення виборів.

Будь-яка пряма або непряма участь зарубіжних організацій та іноземних громадян у фінансуванні та іншій матеріальній підтримці виборчої кампанії кандидатів у Президенти Української РСР не допускається.

При порушенні кандидатом у Президенти Української РСР вимог цієї статті щодо фінансування та іншої матеріальної підтримки він усувається від подальшої участі у виборах в судовому порядку.

Глава II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Стаття 6. Призначення виборів Президента Української РСР

Вибо[illegible] [illegible]идента Українськ[illegible] РС[illegible] призначаються Верховною Радою Української РСР не пізніш як за чотири місяці до дня їх проведення.

Повідомлення про день виборів подається в пресі та інших засобах масової інформації.

Стаття 7. Утворення виборчих округів та виборчих дільниць по виборах Президе[illegible]країнськ[illegible]Р

Для виборів Президента Української РСР утворюється 27 виборчих округів (по одному в Кримській АРСР, областях Української РСР, містах Києві і Севастополі).

Виборчі дільниці по виборах Президента Української РСР ут[illegible]ся відповідно до Зак[illegible]нської РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР».

Стаття 8. Виборчі комісії по виборах Президента Української РСР

Організацію і проведення виборів Президента Української РСР здійснюють Центральна виборча комісія по виборах Президента Української РСР, окружні та діл[illegible] виб[illegible]омісії.

Повноваження Центральної виборчої комісії по виборах Президента Української РСР за рішенням Верховної Ради Української РСР здійснюються Центральною виборчою комісією по виборах народних депутатів Української РСР, що діє відповідно до Закону Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР» та цим Законом.

Повноваження і порядок утворення окружних і дільничних виборчих комісій регулюються Законом Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР» (крім пунктів 7 і 9 статті 24) та цим Законом.

Стаття 9. Списки виборців

Порядок складання списків виборців, включення в них громадян, оскарження ними невключення, неправильного включення в список або виключення з списку, допущених в ньому неточностей в зазначенні даних про виборця, а також забезпечення виборчого права громадян при зміні місця свого перебування визначаються Законом Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР».

Стаття 10. Порядок висування кандидатів у Президенти Української РСР

Висування кандидатів у Президенти Української РСР починається за три місяці і закінчується за два місяці до виборів.

Політичні партії, громадські об'єднання і рухи в особі їх республіканських органів, трудові колективи, колективи професійно-технічних, середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, збори виборців за місцем проживання і військовослужбовців з числа громадян Української РСР по військових частинах в порядку, який визначається Законом Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР», мають право безпосередньо висувати претендентів на кандидата в Президенти Української РСР.

Громадянин Української РСР має право висувати себе претендентом на кандидата в Президенти Української РСР.

Претенденти на кандидата в Президенти, висунуті зазначеними суб'єктами, а також ті, що самі висувають себе в претенденти, можуть бути зареєстровані кандидатами в Президенти за умови підтримки їх кандидатур не менш як 100 тисячами підписів громадян Української РСР, які мають виборче право.

Для одержання права на представлення кандидата в Президенти політичні партії, громадські об'єднання і рухи проходять реєстрацію з цього питання в Центральній виборчій комісії, для чого не раніш як через 20 днів і не пізніш як через 30 днів після призначення виборів подають у Центральну виборчу комісію відповідну заяву, підписану керівною особою політичної партії, громадського об'єднання і руху, їх статути і програми.

Не пізніш як за три дні після прийняття заяви Центральна виборча комісія бере на облік політичну партію, громадське об'єднання, рух та видає відповідну довідку їх представникам.

Кожний з зазначених у цій статті суб'єктів має право висувати лише одного претендента на кандидата в Президенти Української РСР.

Збір підписів громадян на підтримку висунутого претендента на кандидата в Президенти проводиться відповідно до Закону Української РСР «Про всеукраїнський та місцеві референдуми».

Стаття 11. Підписний лист, порядок його видачі і заповнення

Зразок підписного листа затверджується Центральною виборчою комісією і повинен мати графи, в яких містяться такі відомості: номер по порядку; прізвище, ім'я та по батькові; номер та серія паспорта; число, місяць та рік народження; місце проживання; особистий підпис.

Претендент має право безпосередньо отримувати листи в окружній виборчій комісії.

Для отримання підписних листів претендентам на кандидата в Президенти Центральна виборча комісія видає відповідне посвідчення.

Центральна виборча комісія зобов'язана забезпечити претендента на кандидата в Президенти необхідною кількістю підписних листів. Це не виключає права претендента на самостійне тиражування підписних листів.

Особа, яка збирає підписи на підтримку претендента, повинна зазначити у підписному листі прізвище, ім'я та по батькові претендента і відомості про себе.

В одному листі повинні бути підписи мешканців лише з одного населеного пункту.

Підписні листи здаються і реєструються в окружній виборчій комісії, яка після перевірки достовірності підписів надсилає їх до Центральної виборчої комісії.

Порядок перевірки підписів визначається Центральною виборчою комісією.

Окружні виборчі комісії на вимогу претендента на кандидата в Президенти Української РСР зобов'язані надавати інформацію про кількість отриманих підписів на його підтримку.

Стаття 12. Реєстрація кандидатів у Президенти Української РСР

Реєстрація висунутих кандидатів у Президенти Української РСР здійснюється Центральною виборчою комісією по виборах Президента Української РСР протягом трьох днів з моменту надходження документів про висунення кандидата і його письмової згоди балотуватися.

Рішення про реєстрацію кандидатів у Президенти приймаються при наявності таких документів: протоколу про висунення претендента в кандидати в Президенти Української РСР; протоколу про результати збору підписів громадян на підтримку кандидата в Президенти; заяви кандидата в Президенти про згоду балотуватися, а також при відсутності документів, що підтверджують його недієздатність.

Кандидат у Президенти, а також довірені особи кандидата у Президенти не можуть входити до будь-якої виборчої комісії по виборах Президента. Особа, яка висунута кандидатом у Президенти або запропонована як довірена особа кандидата в Президенти, вважається увільненою від обов'язків у виборчій комісії з моменту реєстрації її кандидатом у Президенти або довіреною особою кандидата в Президенти Української РСР.

Центральна виборча комісія протягом двох днів після реєстрації видає кандидатам у Президенти відповідні посвідчення.

Центральна виборча комісія не пізніш як на п'ятий день після реєстрації кандидата в Президенти публікує в пресі та інших засобах масової інформації повідомлення про реєстрацію з зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, посади, яку займає (заняття), партійності, місця роботи і проживання кожного кандидата та наявності судимості.

Відмова Центральної виборчої комісії зареєструвати претендента як кандидата в Президенти може бути оскаржена до Верховного Суду Української РСР суб'єктами,

Голос України

...н Української Радянської Соціалістичної Республіки

...ро вибори Президента Української РСР

...організація ...ння виборів ...та Українсь-

Призначення ви-...идента Українсь-

...идента Ук-...призначають ...Радою Україн-...пізніш як за ...до дня їх про-

...ння про день ...ться в пресі та ...х масової інфор-

...Утворення ви-...ів та виборчих ...виборах Прези-...сь...р

...ів Президента ...РСР утворю-...виборних округів ...в Кримській ...стах Українсь-...стах Києві і Се-

...льниці по вибо-...нта Української ...я відповідно ...нської РСР ...народних депу-...ської РСР».

...Виборчі комісії ...Президента Ук-...Р

...о і проведення ...идента Украї-... здійснюють ...виборча комісія ...Президента Ук-...Р, округні та ...омісії.

...ння Централь-...комісії по вибо-...нта Української ...нням Верховної ...ої РСР здійс-...ентральною ви-...ю по виборах ...утатів Украї-...о діє відповідно ...раїнської РСР ...народних депу-...ської РСР» та

...ння і порядок ...ружних і діль-...чих комісій ре-...аконом Україн-...Про вибори на-...атів Українсь-...ім пунктів 7 і ...а цим Законом.

...Списки вибор-

...кладання спис-...включення в ...оскарження ни-...ння, неправиль-...в список або ...з списку, допу-...у неточностей ...даних про вибо-... забезпечення ...рава громадян ...ця свого пере-...начається За-...інської РСР ...народних депу-...ської РСР».

...Порядок вису-...тів у Прези-...

...кандидатів у ...Української ...ься за три мі-...ь за два мі-...в.

...артії, громадсь-...руху в особі

їх республіканських органів, трудові колективи, колективи професійно-технічних, середніх спеціальних і вищих навчальних закладів, збори виборців за місцем проживання і військовослужбовців з числа громадян Української РСР по військових частинах в порядку, який визначається Законом Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР», мають право безпосередньо висувати претендентів на кандидата в Президенти Української РСР.

Громадянин Української РСР має право висувати себе претендентом на кандидата в Президенти Української РСР.

Претенденти на кандидата в Президенти, висунуті зазначеними суб'єктами, а також ті, що самі висувають себе в претенденти, можуть бути зареєстровані кандидатами в Президенти за умови підтримки їх кандидатур не менш як 100 тисячами підписів громадян Української РСР, які мають виборче право.

Для одержання права на представлення кандидата в Президенти політичні партії, громадські об'єднання і рухи проходять реєстрацію з цього питання в Центральній виборчій комісії, для чого не раніш як через 20 днів і не пізніш як через 30 днів після призначення виборів подають у Центральну виборчу комісію відповідну заяву, підписану керівною особою політичної партії, громадського об'єднання і руху, їх статути і програми.

Не пізніш як за три дні після прийняття заяви Центральна виборча комісія бере на облік політичну партію, громадське об'єднання, рух та видає відповідну довідку їх представникам.

Кожний з зазначених у цій статті суб'єктів має право висувати лише одного претендента на кандидата в Президенти Української РСР.

Збір підписів громадян на підтримку висунутого претендента на кандидата в Президенти проводиться відповідно до Закону Української РСР «Про всеукраїнський та місцеві референдуми».

Стаття 11. Підписний лист, порядок його видачі і заповнення

Зразок підписного листа затверджується Центральною виборчою комісією і повинен мати графи, в яких містяться такі відомості: номер по порядку; прізвище, ім'я та по батькові; номер та серія паспорта; число, місяць та рік народження; місце проживання; особистий підпис.

Претендент має право безпосередньо отримувати листи в окружній виборчій комісії.

Для отримання підписних листів претендентам на кандидата в Президенти Центральна виборча комісія видає відповідне посвідчення.

Центральна виборча комісія зобов'язана забезпечити претендента на кандидата в Президенти необхідною кількістю підписних листів. Це не виключає права претендента на самостійне тиражування підписних листів.

Особа, яка збирає підписи на підтримку претендента, повинна зазначити у підписному листі прізвище, ім'я та по батькові претендента і відомості про себе.

В одному листі повинні бути підписи мешканців лише з одного населеного пункту.

Підписні листи здаються і реєструються в окружній виборчій комісії, яка після перевірки достовірності підписів надсилає їх до Центральної виборчої комісії.

Порядок перевірки підписів визначається Центральною виборчою комісією.

Окружні виборчі комісії на вимогу претендента на кандидата в Президенти Української РСР зобов'язані надавати інформацію про кількість отриманих підписів на його підтримку.

Стаття 12. Реєстрація кандидатів у Президенти Української РСР

Реєстрація висунутих кандидатів у Президенти Української РСР здійснюється Центральною виборчою комісією по виборах Президента Української РСР протягом трьох днів з моменту надходження документів про висунення кандидата і його письмової згоди балотуватися.

Рішення про реєстрацію кандидатів у Президенти приймаються при наявності таких документів: протоколу про висунення претендента в кандидати в Президенти Української РСР; протоколу про результати збору підписів громадян на підтримку кандидата в Президенти; заяви кандидата в Президенти про згоду балотуватися, а також при відсутності документів, що підтверджують його недієздатність.

Кандидат у Президенти, а також довірені особи кандидата у Президенти не можуть входити до будь-якої виборчої комісії по виборах Президента. Особа, яка висунута кандидатом у Президенти або запропонована як довірена особа кандидата в Президенти, вважається увільненою від обов'язків у виборчій комісії з моменту реєстрації її кандидатом у Президенти або довіреною особою кандидата в Президенти Української РСР.

Центральна виборча комісія протягом двох днів після реєстрації видає кандидатам у Президенти відповідні посвідчення.

Центральна виборча комісія не пізніш як на п'ятий день після реєстрації кандидата в Президенти публікує в пресі та інших засобах масової інформації повідомлення про реєстрацію з зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, посади, яку займає (заняття), партійності, місця роботи і проживання кожного кандидата та наявності судимості.

Відмова Центральної виборчої комісії зареєструвати претендента як кандидата в Президенти може бути оскаржена до Верховного Суду Української РСР суб'єктами, які його висунули. Верховний Суд Української РСР розглядає скаргу в триденний строк. Рішення Верховного Суду Української РСР є остаточним. Реєстрація кандидатів провадиться в строки, встановлені Законом Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР».

Кандидат у Президенти в будь-який час до дня виборів може зняти свою кандидатуру, звернувшись з письмовою заявою про це в Центральну виборчу комісію.

Стаття 13. Довірені особи кандидата в Президенти Української РСР

Кандидат у Президенти Української РСР може мати до 30 довірених осіб, які допомагають йому в проведенні виборчої кампанії, ведуть агітацію за обрання його Президентом, представляють інтереси кандидата у взаємовідносинах з державними і громадськими органами, виборцями, а також у виборчих комісіях.

Кандидат у Президенти визначає довірених осіб за своїм розсудом і повідомляє про них для реєстрації в Центральну виборчу комісію, яка після реєстрації видає їм посвідчення. Кандидат у Президенти має право в будь-який час до виборів замінити довірених осіб.

Стаття 14. Гарантії діяльності кандидатів у Президенти Української РСР, довірених осіб

Кандидати в Президенти Української РСР з часу їх реєстрації Центральною виборчою комісією беруть участь у виборчій кампанії на рівних засадах, мають рівне право на використання засобів масової інформації на території Української РСР.

Всім зареєстрованим кандидатам у Президенти надаються рівні можливості матеріально-технічного і фінансового забезпечення виборчої кампанії.

Зареєстровані кандидати в Президенти на час проведення передвиборної кампанії мають право на звільнення від виробничих або службових обов'язків із збереженням середньої заробітної плати за місцем роботи за рахунок коштів, що виділяються на проведення виборів.

Кандидати в Президенти мають право на безплатний проїзд на всіх видах пасажирського (за винятком таксі) транспорту в межах території Української РСР.

Кандидати в Президенти, довірені особи кандидатів у Президенти не можуть бути звільнені з роботи, а також переведені на іншу роботу або посаду без їх згоди на час виборчої кампанії.

Кандидат у Президенти не може бути притягнутий до відповідальності, підданий арешту, затриманню або заходам адміністративного стягнення, які накладаються в судовому порядку, без згоди Центральної виборчої комісії.

Стаття 15. Виборчий бюлетень

Форму і текст виборчого бюлетеня по виборах Президента Української РСР затверджує Центральна виборча комісія. У виборчий бюлетень включаються в алфавітному порядку всі зареєстровані кандидати в Президенти з зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, посади, яку займає (заняття), місця роботи і проживання, належності до політичної партії і відомості про організацію, яка його висунула.

Виборчий бюлетень друкується відповідно до вимог Закону «Про мови в Українській РСР».

Глава III. ПІДСУМКИ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Стаття 16. Організація, порядок і підбиття підсумків голосування по виборах Президента Української РСР

Час і місце, організація і порядок проведення голосування та підрахунку голосів на виборчих дільницях і у виборчих округах по виборах Президента Української РСР визначаються Законом Української РСР «Про вибори народних депутатів Української РСР».

Після завершення голосування дільничними виборчими комісіями і на підставі їх відомостей — окружними виборчими комісіями проводиться підрахунок голосів, про що складаються протоколи, які підписуються всіма членами відповідних комісій після заповнення протоколу.

У протоколах виборчих комісій зазначаються такі дані:

число громадян, внесених у списки виборців по виборах Президента;

число громадян, які взяли участь у голосуванні по виборах Президента;

кількість голосів, поданих за кожного кандидата в Президенти;

кількість голосів поданих проти кожного кандидата в Президенти;

кількість бюлетенів, визнаних недійсними.

Протоколи про підсумки голосування негайно передаються в Центральну виборчу комісію.

Стаття 17. Встановлення і опублікування результатів виборів Президента Української РСР

Центральна виборча комісія по виборах Президента Української РСР на підставі протоколів окружних виборчих комісій не пізніш як у семиденний строк після виборів встановлює результати виборів Президента Української РСР.

Обраним Президентом Української РСР вважається кандидат, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

Вибори визнаються такими, що не відбулися, якщо в них взяло участь менше половини виборців, внесених у списки виборців, а також у зв'язку з вибуттям усіх зареєстрованих кандидатів у Президенти Української РСР.

Вибори в цілому, або по окремих виборчих округах, або по окремих виборчих дільницях можуть бути визнані недійсними із-за допущених у ході виборів або при підрахунку голосів порушень, які вплинули на підсумки голосування. Рішення про визнання виборів недійсними приймається Центральною виборчою комісією. Це рішення може бути оскаржено в Верховний Суд Української РСР протягом одного місяця. Право оскарження рішення належить кандидатам у Президенти Української РСР.

Повідомлення про підсумки виборів Президента Української РСР публікується Центральною виборчою комісією не пізніш як через три дні з моменту підписання протоколу про підсумки виборів.

Стаття 18. Повторне голосування

Якщо у виборчий бюлетень було включено більше двох кандидатів у Президенти Української РСР і жодного з них не було обрано, Центральна виборча комісія призначає повторне голосування по виборах Президента по двох кандидатах, які одержали найбільшу кількість голосів, не рахуючи тих кандидатів, які після першого голосування зняли свої кандидатури. Якщо внаслідок зняття кандидатур залишається один кандидат, повторне голосування проводиться щодо нього. В цьому випадку для його обрання повинно проголосувати більше половини виборців, які взяли участь в голосуванні. Повторне голосування проводиться не пізніш як у двотижневий строк з додержанням вимог цього Закону. Повідомлення про проведення повторного голосування публікується в пресі.

Обраним вважається кандидат, який одержав при повторному голосуванні найбільшу кількість голосів виборців, які взяли участь в голосуванні, щодо іншого кандидата. При цьому кількість голосів, які подано за кандидата, має бути більшою кількості голосів, поданих проти нього.

Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо в них взяли участь більше п'ятдесяти процентів громадян, внесених у списки виборців.

Стаття 19. Повторні вибори

Якщо на виборах Президента Української РСР балотувалося не більше двох кандидатів у Президенти і жодного з них не було обрано, а також у разі визнання виборів Президента такими, що не відбулися, або недійсними, або повторне голосування не дало змоги визначити обраного Президента, Центральна виборча комісія вирішує питання про призначення повторних виборів з повторним висуненням кандидатів у Президенти. При цьому вона може прийняти рішення про проведення виборів окружними і дільничними виборчими комісіями в новому складі.

Повторні вибори проводяться протягом двох місяців після основних виборів. Голосування проводиться на тих же виборчих дільницях і за списками, складеними для проведення основних виборів.

Утворення виборчих комісій, висування і реєстрація кандидатів у Президенти Української РСР, інші заходи, пов'язані з проведенням повторних виборів Президента, проводяться в порядку, встановленому цим Законом. Повідомлення про проведення повторних виборів публікується в пресі та інших засобах масової інформації.

Стаття 20. Рішення щодо організації виборів

Рішення щодо організації і забезпечення виборів Президента Української РСР приймається Президією Верховної Ради Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК

м. Київ
5 липня 1991 року.

Книжковий кіоск «Куреня»

ОДЕСЬКИЙ АНЕКДОТ

Днями я звернув увагу на те, що в трамваях, автобусах, та й просто на лавах по всій Одесі старі й малі тримають у руках невеличку книжечку у жовтій обкладинці. І — регочуть.

З великими труднощами дістав й собі таку. Всього, що опубліковано в цій збірці під назвою «Одеські анекдоти», в газеті, зрозуміло, не даси. Тому пропоную лише дещо з того, що упорядники гумористично-сатиричного видання почули, як вони стверджують, через кватирку на Молдаванці. А почули отаке:

Десятий рік наближається до завершення будівництво одеського ЦУМу. Мер міста, приймаючи японську делегацію, розповідає: це буде третій за величиною універмаг у республіці, в якому працюватимуть 500 продавців, 150 складських робітників, 120 управлінців та ще 80 спеціалістів з обслуговування обчислювального центру...

— Пробачте,— перебиває японець,— у нас би вистачило й одного працівника.

— Не може бути?!!

— А ми поставили б його біля дверей, і він кожному казав би: «Нічого немає, нічого немає».

* * *

Професор здав у ремонт черевики. Через день приходить забирати. Дивується: там усього три цвяхи забито, а чоботар три карбованці вимагає.

— Я — професор,— обурився він,— десять років у школі вчився, шість — в університеті, три — в аспірантурі, і тепер моєї зарплати вистачить лише на те, щоб підбити 138 черевиків. Краще шевцем бути!

— Ха! Сара! Ти чула! Тепер кожен професор в чоботарі пнеться!

* * *

Телефонний дзвінок.

— Це товариш Іванов?

— Так, Іванов.

— Вибачте, це про вас писали в газеті, коли ви врятували Борю?

— Так-так! А хто це? У чому справа?

— Це тато Борі. Товариш Іванов, я хотів би дізнатись, куди подівся Борин капелюшок?

* * *

У Чорноморському морському пароплавстві читають лекцію про міцність шлюбів.

— Зрада у сім'ї — це пережиток буржуазного минулого,— каже лектор.—За даними соціологів, найчастіше зраджують діячі культури, самі розумієте: прийоми, бенкети, популярність...

На другому місці спортсмени. Великі фізичні навантаження, часті збори, відірваність від сім'ї, та й саме усвідомлення, що через кілька років назавжди підеш із великого спорту,— все спонукає скористатись моментом.

А ось на третьому місці — моряки. Довготривалі рейси, розлуки...

— Пробачте, ось я 30 років плаваю і жодного разу не зрадив дружині,— лунає тоненький голосок із залу.

Його тут же перекриває густий бас:

— Ось через таких, як ти, ми й на третьому місці! Флот ганьбиш!

Видавець «Одеських анекдотів», а ним став центр міжнародного туризму «Одісей», пообіцяв, що пропонований випуск лише перший, будуть і другий, і третій... Знай наших!..

Георгій ВОРОТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Мал. **Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.**

ПОТОЙБІЧНА ВЕРСІЯ

Майже фейлетон

Незбагненні шляхи нечистої сили! Мало їй грішників власного виробництва і праведників, які ще не втратили шансів стати грішниками. Непрохано завітавши до Сум, вона накинула оком на таку богоугодну організацію, як Фонд милосердя і здоров'я. Була б зла воля — виконавці знайдуться. І навколо обласного відділення фонду почались — свят свят! — явно чудернацькі події.

Започаткував їх заступник голови облвиконкому О. Мартиненко. Ще донедавна Олександр Данилович навіть до пуття не знав, де цей фонд розташований. І раптом спалахнув до нього небаченою увагою.

Передусім викликав на телефонну співбесіду голову правління відділення фонду І. Дерев'янка. І сказав йому, заслуженому хірургові України, декілька таких теплих слів, що той наковтався нітрогліцерину, а наступного дня подав заяву про відставку.

Не зупиняючись на досягнутому, Мартиненко запрошує на службове рандеву всіх членів правління і виголошує перед ними коротку, але сильну промову. Гадаєте, про необхідність подвоєння чи потроєння зусиль на ниві милосердя? От і не в яблучко! За прикладом гоголівського персонажа державний муж урочисто проголосив: «До вас їде ревізор».

Втім, якби ж то один ревізор! З важкої руки заступника голови облвиконкому, крім відомчої ревізійної комісії, фінансовою діяльністю фонду водночас поглиблено зацікавилися податкова інспекція, фінансове управління, контрольно-ревізійний відділ... Так би мовити, кожному працюючому — перевіряючого.

Для успіху нечестивої справи було обрано саме підходящий момент. У обласному відділенні фонду тільки-но пережили зміну бухгалтерського караулу. Ось-ось мали переїжджати (за два роки — вчетверте!), і з ранку до вечора через стінку долинали ремонтні зусилля нових господарів. Між входом із вулиці і входом безпосередньо до фонду — купи будівельних матеріалів і сміття. Чим не умови для фронтальної ревізії! Яка затяглася, між іншим, на два місяці.

Найбільш енергійно копала під своїх колег голова ревізійної комісії М. Федорченко. Вимушено ставши виконавцем злої волі, вона витягла на світ божий факти дворічної давності. Хоч добре знала, що причетні до них у фонді вже не працюють. Що стосується свіжішого «компромату», то він тягнув хіба що на «окремі недоліки» і аж ніяк — на зловживання. Саме такого висновку, заслухавши звіт ревізійної комісії, і дійшов пленум правління.

Але нечисту силу такий фінал явно не влаштовував. І вищезгаданий звіт, якому за всіма законами настав час припадати пилом на архівній полиці, потрапляє на стіл секретаря обкому Компартії України Л. Яковенка. Причому, що не менш загадково, викликає у останнього небияний інтерес. Як наслідок, цей історичний документ із супровідним листом Яковенка переадресовується до обласного відділу внутрішніх справ.

Діяч, так би мовити, однієї громадської організації просить представників закону розібратися з діяльністю іншої громадської організації. То, може, і Фонду милосердя варто наслідувати цей приклад? Якщо, скажімо, хтось із відвідувачів поскаржиться на обком партії. Чи використати такий факт, що за рік на благодійний рахунок фонду та сама партія в Сумах пожертвувала аж... 131 карбованець.

До речі, у згаданому вище випадку компетентним органам вистачило компетентності відмовитися від другого кола немилосердної перевірки. Чи то вплив нечистої сили у тих стінах уже не той, чи то спрацювала чоловіча великодушність, адже апарат відділення фонду майже на сто відсотків жіночий?..

Але й без того «вжитих заходів» виявилося досить, щоб надовго паралізувати роботу милосердної організації. Між іншим, однієї з найкращих у республіці. За квартал, коли проводилась суперревізія, на благодійний рахунок надійшло лише 2 тисячі карбованців замість 100 тисяч, що їх у середньому одержували раніше. Скільки найбільш знедолених сумчан відтак залишились без підтримки — бог святий знає. Та що до того нечистій силі!

Щоправда, крім потойбічної версії змальованих подій, Сумами гуляє й інша, суто земна. Річ у тім, що почалися вони одразу після виходу в світ першого номера газети «Совість», народженої саме під егідою обласного відділення Фонду милосердя і здоров'я. Спрямування якої, м'яко кажучи, дещо відрізняється від уподобань місцевих можновладців. Котрі й вирішили показати надто самостійній громадській організації, хто в Сумах хазяїн. Втім, це теж лише версія...

Г. ЄЛИШЕВИЧ,
головний редактор газети «Совість».
Суми.

Альтернативні думки

Нарешті західні спецслужби припинили вербування агентів серед наших громадян. Зрозуміли гаспиди, що всі у нас хочуть пристойно заробляти і ніхто не прагне сумлінно виконувати свої обов'язки.

* * *

Сильніше влади у нас тільки горілка.

* * *

Ні, ми не звернули з шляху будівництва світлого майбуття. Тільки змінили прапори і гасла та й ідемо вже не туди, а звідти...

* * *

Якщо ми навіть і раби, то — ліниві!

* * *

Прогноз: в міру подальшого зростання цін у нашій країні спершу зникнуть черги, а потім і ...люди.

Володимир КУЗЕМКО.
Дніпропетровськ.

Мал. **Віктора КУРІНА.**

Халамидники

ЯК ВИВОДИЛИ НУКЛІДИ

— Хто сказав: «Горілка
шкодить?..»—
Клим сваритись почина,—
А нукліди що виводить?
Та хіба ж бо не вона?
От, пригадую, з Демидом
Пригубили, як завжди,
Й почали від нас нукліди
Розбігатись хто куди.
Страх було на них дивиться,
Бо такі були бридкі,
Мали хвостики й копитця,
Й ріжки гостренькі такі.
Коли б звестись міг
з постелі,
Для показу того ж дня
Зняв би я з стіни чи стелі
Хоч одне нукліденя!

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.
Рівненська область.

Пародії

ПОЦІЛУНКИ ВКОРОЧУЮТЬ ВІК

Мені слів твоїх мало, люба.
Поцілунків, як зорі, частих.
Олексій Довгий.

Ти цілуєшся невситимо, —
Аж посиніли в мене губи.
Почуття твої швидше
стримай:
Можу врізати дуба, люба.
Дай роботу губам —
говори.
Більше слів — поцілунків
поменше.
Гомони то про Рим, то про
Крим —
Мені дихати буде легше.
Я не хочу успіхом хвастать,
Торувати до серденька путь:
Поцілунки, як зорі, часті
В домовину, боюсь,
заженуть.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

Всьо чотко

ЩАСЛИВІ

В обідню перерву всіх зібрали в Червоному куточку — на зустріч із самим товаришем Колобковим.

— Ну, чим дихає його величність робітничий клас, як настрій, які проблеми? — бадьоро почав розмову Колобков. — Не бійтеся, товариші, відповідайте! Ось скажіть, кому чого не вистачає для повного щастя?

— Мені не вистачає квартири,— обізвався слюсар Мамкін,— чотирнадцятий рік стою на черзі, але якщо вона буде просуватися такими темпами, то, мабуть, і мої правнуки не доживуть до новосілля!

— Так, ясно, хто ще?

— Мені для повного щастя потрібен телевізор, якщо можна — кольоровий!

— Мені — холодильник!

— Пилосос!

— Квартира!

— Праска!..

— Все ясно, все чудово, — підвів риску Колобков. — Отож, що ми маємо: усім вам для щастя чогось не вистачає: кому квартири, кому праски, кому пилососа. Але давайте, мої дорогі товариші, міркувати логічно. Ось у мене є все: і квартира, і машина, і праска, і навіть дача та відеомагнітофон. І ви думаєте, я щасливий? Ні, товариші, помиляєтесь. Я не сплю ночами, я страждаю, тому що для щастя тепер мені не вистачає персонального комп'ютера. Ах, комп'ютер!..

А тепер дайте відповідь: що легше купити — праску чи комп'ютер? Ясно, придбати комп'ютер значно складніше. Адже й коштує він сто і більше тисяч. Тож, кому з нас легше: мені чи вам? Та якби ви тільки знали, як би я хотів опинитися зараз на вашому місці, як би я хотів, щоб у мене теж не було холодильника, праски або навіть квартири, як я вам, товариші, по-доброму заздрю! Які ви щасливі! Тепер, сподіваюсь, ви розумієте, що таке справжнє щастя? Тепер ви зрозуміли, які ви щасливі? Не соромтесь, дорогі товариші, відповідайте! Дружніше, товариші... Зрозуміли? От і добре. Ну що ж, тоді на цьому нашу зустріч закінчимо — вам пора ставати до праці. До нових зустрічей. Ідіть і не забувайте, які ви, товариші, щасливі!

Олександр ПЕРЛЮК.
Кіровоград.

Історична казка

ДУХОВНІ ЄВНУХИ

Кожний Бог має свою релігію, а кожна релігія — свого Бога, інакше як би розрізнялися боги між собою, а релігії відрізнялися одна від одної?

І справді, взяти хоча б християнство і магометанство.

Щодо заборони магометанством пити вино, то одні — ханжі й хворі на печінку — вважають його кращим за християнство, інші ж — любителі вина — гіршим, хоч важливо не те, як вважають одні чи другі, а те, як вважає уряд, оскільки в ньому, урядові, можуть переважати то одні, то другі. Тому, як він вважає, так і правильно, так і вважати треба.

В одному азіатському куточку після восьмого хрестового походу, саме наприкінці XIII століття, зупинилась і влаштувалася купка лицарів-хрестоносців, тобто християн, разом зі своєю челяддю й заснувала там щось на зразок князівства. І запрягли вони витурити геть усіх мусульман, як таких, що заважають насадженню єдино істинної релігії.

Лицарі, як відомо, були не такими смиренними, як би то личило ченцям, і не стільки жадали молитися-поститися, скільки поїсти-попити, погуляти-повеселитися, тому на зворотному шляху від святих місць до цього благодатного краю мали при собі не тільки ікони та хоругви, а й численний обоз свинячого поголів'я, у тому числі з багатьма окороками, кендюхами, шинкою, ковбасами, солоним салом й топленим смальцем, а також з вином, якого було море.

Тому не встигли змінитись якихось два-три покоління лицарських нащадків, як серед цих нікчемних онуків славетних дідів не тільки ніхто вже не захотів і не міг завойовувати чужі землі, а й не мав навіть найменшого бажання постояти за свою: усяк волів влаштуватися на боці або ще якось зручніше й попивати казенне, саморобне, а ще краще дармове вино і вкушати свинячі та інші окороки й ковбаси.

Князь Бормотвейн-Швейнляндський побачив, яким занедбаним стало його князівство і в яку підлість впали піддані, і вирішив вжити необхідних заходів, а саме: замінити єретичну християнську релігію, тільки за якої і міг статися такий розклад, розвал, розпад і розклад підданих, звичаїв та економіки, на дійсно істинну — магометанську, яка геть забороняє й виключає споживання вина. Навіть у вигляді причастя. Так що зі своїх християн лише за назвою князь зробив мусульман — прокинулись християнами, а спати лягли вже мусульманами.

З того ж першого мусульманського ранку почалося викорчовування виноградників — розсадників диявольського духу — й закінчилося того ж року.

Та виявилось, що мусульмани мають не одну заповідь — заборону пити вино, а й інші, одна з яких — заборона споживати свинину, котра, на превеликий жаль, була в тім князівстві другою основною їжею після картоплі.

Однак шляху назад уже не було — не обертатися ж на християн знову?! Тим більше, що згідно з релігійними канонами таке крутійство заборонено категорично: можна вбити в душі одну релігію й насадити другу, та неможливо, вбивши другу, нову, воскресити першу — в такому разі мусульманин стане не християнином, а нехристем, безбожником взагалі, що ще гірше.

Тому довелося взятися і за свиняче поголів'я — викоренили його до останньої голови.

Нащадки лицарів, що виросли на селі, хоч самі вже не лицарі, залишившись на одній лише картоплі, почали вироджуватись і тілом, оскільки духом виродились уже давно. Так що незабаром виродились настільки, що не в змозі були не те щоб завойовувати якусь чужу землю, а навіть обробляти свою.

Дізнавшись, до чого дійшли бормотвейн-швейнляндці, турецький султан (оскільки Туреччина завжди чатувала на безладдя у своїх сусідів, тобто притурків) швидко і без зайвих клопотів прибрав Бормотвейн-Швейнляндію до своїх рук.

Як і в усі часи, у турецького султана був гарем. Гаремові ж завжди потрібні євнухи, до того ж не абиякі, а кращі, оскільки гарем теж не абиякий, а султанів.

Кращі ж євнухи, як свідчить історія будь-якого гарему, завжди походили з колишніх християн, які так і не стали мусульманами.

Анатолій ШЕВЧЕНКО.

Малюнок Сергія ФЕДЬКА.

ПОНЕДІЛОК

29 ЛИПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

16.00 Новини.
16.10 Сонячне коло.
16.50 Документальний телефільм «Азовське море».
17.40 Фільм-концерт «Фантазія».
18.00 Земле моя. Труби Києва.
18.30 З народного джерела. Концерт.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Л. Андреєв. «Сава». Вистава Київського державного академічного російського драматичного театру ім. Лесі Українки.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Продовження вистави «Сава».
22.00 Вечірній вісник.
22.30 Нічний телезал. Художній телефільм «Смерть під вітрилами». 1 серія.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 Марафон-15.
10.20 Народні казки і притчі різних країн.
10.25 «Дама з папугою». Художній фільм.
12.00 ТСН.
12.15 Контакт. Економічний огляд.
12.30 Футбольний огляд.
13.00 Срібні струни. Музична програма.
15.00 ТСН.
15.15 «Гірська новела». Художній телефільм.
16.20 Світ захоплених.
16.35 Мультфільми.
17.10 Фільм — дітям. «П'ятнадцятирічний капітан».
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 За законами ринку.
19.30 Мультфільм.
19.40 М. Рощин. «Після дуелі». Телефільм-вистава.
21.00 «Час».
21.40 Продовження телефільму-вистави «Після дуелі».
22.45 Канікули по-американськи.
23.45 ТСН.
0.00 Прем'єра науково-популярного телефільму «Метаморфози живопису». 9 серія.
0.35 Мультфільми для дорослих.
1.05 Звучать спогади. Кіноконцерт.
1.55 «До вас, сучасники мої». Документальний телефільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Мультфільм.
8.35 «Хто ви, доктор Цзян!» Документальний фільм.
9.00 «Пастка». Художній телефільм.
10.00 Розминка для ерудитів.
10.45 Музиканти про музику.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Хабіб — повелитель змій».
14.35 Концерт для дітей.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Ранкова зоря.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск*.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Боротьба дзюдо. Чемпіонат світу.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 Телебіржа інформує*.
22.10 Екран українського кіно. Художній фільм «Самітня жінка бажає познайомитись». Студія ім. О. Довженка*.

ВІВТОРОК

30 ЛИПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, телеекспрес, музика, Зустрічі.., «Трояндн», «Мальовнича Україна», погода).
9.00 Музичний фільм «Кобзо моя».
10.00 Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи телеглядачів.
10.30 Художній фільм «Вавилон-ХХ».
12.05 Для дітей. Канал «Д».
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.30 Говоримо українською.
16.50 Концерт циганського ансамблю «Чавале».
17.30 Документальний фільм «Прогноз на завтра, або Чортове колесо».
18.00 Музичний фільм «Наче дерево гілками».
18.30 Актуальна камера.
19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Київ). У перерві — 19.45 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Дніпро» — «Спартак». 2 тайм.
21.45 Все про кіно.
23.00 Вечірній вісник.
23.30 Нічний телезал. Художній телефільм «Смерть під вітрилами». 2 серія.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Мара».
10.20 Концерт Великого симфонічного оркестру Держтелерадіо.
11.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
12.00 ТСН.
12.15 Актуальний репортаж.
12.30 Прем'єра документального телефільму «До чого готувати сина?».
14.15 Телемікст.
15.00 ТСН.
15.15 «Молода людина з хорошої сім'ї». Художній телефільм. 1 серія.
16.20 Світ захоплених.
16.35 Фільм — дітям. «Макар — слідопит». 1 серія.
17.40 Бісирує Лев Власенко.
18.00 Наш сад.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Мультфільм.
19.00 Політичні діалоги.
19.45 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Мара».
21.00 «Час».
21.40 Прем'єра відеофільму «Монолог у зарубіжному антракті».
22.45 Ікс. Інформаційна кінопрограма.
23.45 ТСН.
0.05 Концерт Президентського оркестру морської піхоти США.
1.05 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Мара».
2.20 Прем'єра документального телефільму «Без епітафії».

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Мультфільми.
8.50 Джерела.
9.20 Світ грошей Адама Сміта.
9.55 Ритмічна гімнастика.
10.25 «Далекий голос зозулі». Художній телефільм. 1 серія.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Тихі трієчники». 1 серія.
14.35 «Шлях на гору вибирав я сам...» Документальний телефільм.
15.05 «Прощавай, зброє».
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Міжнародний чорнобильський проект. «Круглий стіл»*.
20.30 На київській хвилі. Інформаційний випуск*.
20.45 Вечірня казка.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 У концертних залах України. Концерт Республіканського центру мистецтв*.

СЕРЕДА

31 ЛИПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, телеекспрес. «Візит до лікаря», музика, «Говоримо українською», погода).
9.00 «Синій птах». Фільм-вистава.
10.25 Художній фільм із субтитрами «Панночки із Вілько».
12.15 Все про кіно.
16.00 Новини.
16.10 Здрастуй, хор!
16.40 Телефільм «Хранитель».
17.00 Музичний фільм «Борис Гмиря».
18.00 М. Коцюбинський. «Що записано в книгу життя». Теленовела.
18.30 Фільм-концерт «Співають козаки».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Чемпіонат СРСР з футболу «Металіст» — «Динамо» (Мінськ). 2 тайм.
20.15 Реклама.
20.25 Роздуми біля космічної платформи.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Естрадний концерт.
21.40 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
21.55 Вперше на екрані УТ. Художній фільм із субтитрами «Полювання на єдинорога».
23.10 Вечірній вісник.
23.40 Нічний телезал. Відеофільм-вистава «Конотопська відьма».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 «Приватна особа». Художній телефільм. 1 серія.
10.10 Дитячий музичний клуб.
11.00 Ікс. Інформаційна кінопрограма.
12.15 Актуальний репортаж.
12.30 Разом з чемпіонами.
12.45 Монолог у зарубіжному антракті. Відеофільм про театр «Російський балет».
15.15 «Молода людина з хорошої сім'ї». Художній телефільм. 2 серія.
16.20 Світ захоплених.
16.35 Фільм — дітям. «Макар-слідопит». 2 серія.
17.40 Музична скарбниця. А. Вівальді. «Пори року».
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Планета. Міжнародна програма.
19.30 Прем'єра документального фільму «Сіль землі».
19.50 «Приватна особа». Художній телефільм. 1 серія.
21.00 «Час».
21.40 Сходинки.
23.10 ТСН.
23.30 Телескоп.
0.30 «Квота для Жанни Д'Арк».
1.15 «Приватна особа». Художній телефільм. 1 серія.
2.20 «Юрій Завадський». Документальний телефільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 «Кримські ескізи». Документальний телефільм.
8.45 Мультфільм.
9.25 «Портрет без ретуші». Сергій Параджанов.
10.25 «Далекий голос зозулі». Художній телефільм. 2 серія.
11.30—13.40 Програма Телебачення Росії.
13.40 Фільм — дітям. «Тихі трієчники». 2 серія.
14.45 «Гра поза правилами, або Експеримент в Акчі». Документальний фільм.
15.10 Пісні Луїзи Батир-Булгарі.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Мультфільм.
19.15 Авангард в музиці.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск*.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Колаж.
20.35 Л. Бернстайн. «Дивертисмент».
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 Розповідь про неспокій. Майк Йогенсен*.
23.00 Українські мелодії*.
23.25 Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Живі будемо...»

ЧЕТВЕР

1 СЕРПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, телеекспрес. «Шийте самі», «Київ, вулицю», погода).
9.00 Концерт народної артистки СРСР Є. Мірошниченко.
10.55 Художній фільм «Добрі наміри».
12.15 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.40 Телефільм «...тому, що люблю».
17.15 Концерт ансамблю народної музики «Святовид».
18.00 Документальний фільм «Перед дверима пекла».
18.30 Естрадний концерт.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Фільм-концерт «Де Черемоша хвилі плинуть».
20.15 З музичної спадщини М. В. Лисенка.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Кінопрограма «Міста і роки».
21.40 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — Новини.
23.55 Нічний телезал. Художній фільм «Мільйони Ферфакса».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 «Приватна особа». Художній телефільм. 2 серія.
10.15 Мультфільм.
10.30 Сходинки.
12.00 ТСН.
12.15 За зведеннями МВС.
12.30 Дитяча година (з уроком англійської мови).
13.30 Науково-популярні фільми.
14.00 Народні мелодії.
14.15 Телеміксt.
15.00 ТСН.
15.15 «Молода людина з хорошої сім'ї». Художній телефільм. 3 серія.
16.20 Світ захоплених.
16.35 Фільм — дітям. «Макар-слідопит». 3 серія.
17.40 Хвилини поезії.
17.45 ...До шістнадцяти і старші.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Поки горить свічка.
19.35 Мультфільм.
19.50 «Приватна особа». Художній телефільм. 2 серія.
21.00 «Час».
21.40 За зведеннями МВС.
21.55 «Служіння муз не терпить суєти».
23.00 Актуальне інтерв'ю.
23.15 ТСН.
23.30 Прем'єра науково-популярного телефільму «Метаморфози живопису». 10 серія.
0.05 Танці, танці, танці.
1.25 «Приватна особа». Художній телефільм. 2 серія.
2.35 «Да... де... ді... до... ду...» Документальний фільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Прем'єра документального фільму «Однією глиняною буквою».
8.35 Мультфільм.
8.55 Ростовська фініфть.
9.45 Ритмічна гімнастика.
10.15 «Тепло студеної землі». Художній телефільм. 1 серія.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 Фільм — дітям. «День паперового змія».
14.45 «Дивне покоління». Документальний фільм.
15.15 Д. Шостакович. Квартет № 3 фа мажор.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 «ВіД» представляє: шоу-біржа.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск*.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Ключ до світового ринку.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 Екран українського кіно. Художній телефільм «Двоє у пісках» (Одеська кіностудія)*.
22.45 Музичний фільм «Подільські гуляночки»*.
23.15 «Я вам заспіваю». III Всесоюзний фестиваль авторської пісні в Києві.

П'ЯТНИЦЯ

2 СЕРПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, телеекспрес, «Цікава новина», музика, «Степи Півдня», погода).
9.00 Музичний фільм «Зачерпни з рідного колодязя».
9.40 Мультфільм «Серйозні жарти».
10.35 Балет Ігоря Мойсеєва.
11.40 Золоті ворота. «У всякого своя доля» (про художника Л. Могучова).
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Чиста криниця.
16.40 Телефільм «Місячний глобус».
17.30 Концерт старовинної музики.
18.00 Науково-популярний фільм «Ангкор-SOS у джунглях».
18.30 Музичний фільм «Хай буде».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Вернись із спогадів. Вечір-посвята В. Івасюку.
20.50 На добраніч, діти!
21.00 Телефільм «Артисти цирку Єрмолаєви».
21.45 Художній фільм «Юність Петра». 1 і 2 серії. У перерві — 22.55 Вечірній вісник.
0.30 Нічний телезал. Концерт квартету баяністів.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 «Приватна особа». Художній телефільм. 3 серія.
10.20 Мультфільми.
10.50 «Граємось в оперу». М. Мусоргський. «Дитяча».
11.15 ...До шістнадцяти і старші.
12.15 Ази кар'єри.
12.30 «Маппет-шоу». Ляльковий телефільм-концерт. 11 і 12 серії.
13.20 Прем'єра документального телефільму «Забуті боги. Вербна неділя».
15.15 «Ось такі чудеса». Художній телефільм.
16.20 Якщо вам після...
17.05 Прем'єра художнього телефільму для дітей «Ечі зірка».
17.55 Шукайте жінку.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Людина і закон. Правовий відеоканал.
19.30 Мультфільм.
19.45 «Приватна особа». Художній телефільм. 3 серія.
21.00 «Час».
21.40 Актуальне інтерв'ю.
21.55 «ВіД» представляє: «Поле чудес», «Шоу-біржа», «Містечко», Музика-91. У перерві — 23.40 ТСН.
0.25 Європа плюс. Музична програма.
1.30 «Приватна особа». Художній телефільм. 3 серія.
2.45 «Чарівник слова». Документальний телефільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Прем'єра документального телефільму «Як було вбито Денисну...».
8.50 Концерт.
9.05 Мультфільми.
9.30 «Жива планета». Документальний фільм. 9 серія.
10.25 «Тепло студеної землі». Художній телефільм. 2 серія.
11.30—13.30 Програма Телебачення Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Ось прийде серпень».
14.35 «Гамлет Гонашвілі». Документальний телефільм.
15.10 Й.-С. Бах. Сюїта № 1.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 «Соло на трьох струнах». Б. Феоктистов (балалайка).
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск*.
20.15 Вечірня казка.
20.30 X літня Спартакіада народів СРСР. Велоспорт.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 Україна театральна. М. Кропивницький. «Дай серцю волю, заведе в неволю». Вистава Харківського академічного українського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка*.

СУБОТА

3 СЕРПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 На хвилі дружби. Молодий балет Алма-Ати.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Виступ групи «Біла Магія».
9.10 Новини.
9.25 Фільм-концерт «Ранок туманний».
10.10 Документальний телефільм «І голос наш почує світ».
11.00 Музичний фільм «Якщо запалюють зірки».
11.55 Доброго вам здоров'я. Планування сім'ї.
12.40 Мультфільми для дітей.
13.20 Новини.
13.30 Джерело. Досвідки.
14.20 Альфа і омега. Науково-пізнавальна передача.
15.05 Цирк, цирк, цирк...
15.35 Живе слово. Українська мова на Харківщині.
16.05 Виступають художні колективи Грузії.
17.45 Художній фільм «Катруся».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Прем'єра художньо-публіцистичного телефільму «Іван Миколайчук. Тризна». (Студія «Укртелефільм»).
20.30 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Танцює М. Прядченко.
21.40 Художній фільм «На початку славетних справ». 1 серія.
22.45 Вечірній вісник.
23.15 Нічний телезал. Вечір французьких водевілів.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 Документальний телефільм
7.00 Мультфільми.
7.30 Ритмічна гімнастика.
8.00 Розважальна програма.
8.30 ТСН.
8.50 Наш сад.
9.20 Мультфільми.
9.40 Фестивалі народної творчості в Китаї.
10.25 Ми йдемо шукати.
11.00 Ранкова зоря.
12.00 Це ви можете.
12.45 Виступає ансамбль «Лад».
13.00 «Бурда моден» пропонує...
13.30 Прем'єра документального телефільму «22 червня 1941 року».
15.15 У світі казок і пригод. Прем'єра художнього телефільму «Райський сад».
16.35 «Толстой і Толсті».
17.35 Прем'єра мультфільму «Бджола Майя». 9 серія.
18.00 Міжнародна панорама.
18.45 «Мамо, я обов'язково повернусь».
19.05 Подорож до Родоп.
19.20 Телевізійний фотоконкурс.
19.25 Художній телефільм «Корабель закоханих». (США).
21.00 «Час».
21.40 «Демон». Документальний фільм.
22.00 VI телеконкурс молодих виконавців естрадної пісні «Ялта-91».
0.30 ТСН.
0.45 Прем'єра документального фільму «Великий Транссибірський».
1.35 «Шалений день інженера Баркасова». Художній телефільм. 1 і 2 серії.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Російська мова.
8.45 Пори року. Серпень.
9.30 Відеоканал «Співдружність».
12.00—14.00 Програма Телебачення Росії.
14.00 Мультфільм.
14.10 «Розповідь бувалого пілота». Художній телефільм.
15.15 Спорт для всіх.
15.30 У світі тварин.
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Педагогіка для всіх.
19.45 Виступає «Російське тріо».
20.00 На київській хвилі.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Вертикаль. Прем'єра документального телефільму «А вікна були тоді різні...».
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40 Київська панорама*.
22.40 Музичний фільм «Подолянчик»*.
23.15 «Десята жертва». Художній фільм (США).

НЕДІЛЯ

4 СЕРПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 Співає Аурика Ротару.
8.20 Телефільм «Після фінішу».
8.40 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.40 Новини.
9.55 Для дітей. Сонячне коло.
10.25 Художній фільм з субтитрами «Недоладні канікули».
11.30 В. Козак. «Чистка». Вистава Криворізького театру драми та музичної комедії.
12.55 Новини.
13.05 Для дітей. Канал «Д».
14.30 Село і люди.
15.15 Ви нам писали. Музична передача за листами глядачів.
16.00 Служба солдатська.
17.00 «Кукурік і К°». Розважальна передача для дітей.
18.00 Телеспортарена.
18.45 Камерний концерт.
19.00 Актуальна камера.
19.35 Співають Джон Амато та Гаррі Паск (США).
20.30 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Музичний фільм «Ритми полум'яної душі».
21.50 Художній фільм «На початку славетних справ». 2 серія.
22.55 Вечірній вісник.
23.25 Нічний телезал. Фільм-опера «Комедіанти».

ПРОГРАМА ЦТ—1

8.00 Ритмічна гімнастика.
8.30 ТСН.
8.45 Тираж «Спортлото».
9.00 З ранку раненько.
10.00 На службі Вітчизні.
11.00 Ранкова розважальна програма.
11.30 У світі тварин.
13.00 Музичний кіоск.
13.30 Здоров'я.
14.00 Р. Шуман. «Арабески».
14.10 Прем'єра документального фільму «Живі паровози».
15.00 ТСН.
15.15 Нове покоління вибирає.
16.30 Народні казки і притчі різних країн.
16.35 Мультфільм.
17.00 Сільська година.
18.00 Уолт Дісней представляє...
18.50 Кіножурнал.
19.00 Чудовий вечір з Ренцо Арборе і Херрі Конніком.
19.40 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Де знаходиться нофелет?».
21.00 «Час».
21.40 Футбольний огляд.
22.10 «Що значать ваші імена!». У перерві — ТСН.
0.35 Джазові портрети.
1.25 «Мій ніжно любимий детектив». Художній телефільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 На зарядку ставай!
8.15 «Три стерляді в голубому полі». Документальний телефільм.
8.50 Концерт Ленінградської капели ім. М. Глінки.
9.30 Відеоканал «Співдружність».
12.00—14.00 Програма Телебачення Росії.
14.00 Фільм — дітям. «Ведмежа». Художній телефільм.
15.10 Народні мелодії.
15.20 Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера М. Дохматської. «День наприкінці тепла», «Пісні Леля».
16.20 «А в хорі мій голос чутніший».
17.00—19.00 Програма Телебачення Росії.
19.00 Мультфільм.
19.25 «Переможці».
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск*.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Телебіржа інформує*.
21.00 «Час» (з сурдоперекладом).
21.40—23.00 Програма Телебачення Росії.
23.00 Херсонський калейдоскоп*.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР

Перший заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора — Анатолій ГОРЛОВ.

Чергові редактори — Людмила Коханець, Олексій Бреус.

Автор макета, змінний секретар Євген Українець.

Випусковий — Леонід Клюско.

Коректори:
Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Галина Каблак, Ольга Малиніа, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники:
Алла Будникова, Ольга Яценко, Марія Солодюк, Сергій Сниженюк.

Лінотипісти:
Наталія Позняк, Віктор Процун, Валентина Чичирко

* *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб 80 коп.

Зам. 03151441.